

Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi

Journal of Academic Language and Literature

Cilt/Volume: 5, Sayı/Issue: 1, Nisan/April 2021

Zahide EFE

Arş. Gör., Osmaniye Korkut Ata
Üniversitesi /Türkiye
zahideefe@osmaniye.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-1411-4557>

Defterdar Mehmed Behcet Efendi'ye Sunulan Şiirler Mecmuası (Aemnız 575)

*Journal of Poems Presented to Defterdar Mehmed Behcet
Efendi (Aemnız 575)*

Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 18.01.2021

Kabul Tarihi/Accepted: 15.03.2021

Yayın Tarihi/Published: 30.04.2021

Atıf/Citation

Efe, Zahide (2021). Defterdar Mehmed Behcet Efendi'ye Sunulan Şiirler Mecmuası (Aemnız 575).
Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi, 5 (1), s. 58-111. DOI: 10.34083/akaded. 863365.

Efe, Zahide (2021). Journal of Poems Presented to Defterdar Mehmed Behcet Efendi (Aemnız 575)
Journal of Academic Language and Literature, 5 (1), p. 58-111. DOI: 10.34083/akaded.863365.

<https://doi.org/10.34083/akaded.863365>

Bu makale iThenticate programıyla taranmıştır.
This article was checked by iThenticate.

Öz

Klasik Türk edebiyatının en önemli eser türlerinden olan divanlar incelendiğinde başta padişahlar olmak üzere sadrazamlar, veziriazamlar, şeyhülislam, valiler gibi pek çok kişiye çeşitli münasebetlerle yazılmış çok sayıda manzumeye rastlanılmaktadır. Bu şiirler, şairlerin bazen manzumelerini sundukları kişilerin iltifatını kazanmak, bazen beklentilerini dile getirmek, bazen de sanat kudretini göstermek amacıyla kaleme alınmıştır.

Divanlarda dağınık halde karşımıza çıkan bu manzumelerin bazı mecmualarda bir araya getirilerek belli şahıslar adına derlendiği görülmektedir. Bu çalışmamızın konusunu teşkil eden mecmua da bu özelliklere haiz bir şiir mecmuası olup 18. yüzyıl devlet adamlarından Defterdar Mehmed Behcet Efendi adına tertip edilmiştir.

Behcet Efendi için yazılan manzumeleri ihtiva eden bu mecmua, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Yazmaları 575 numarada kayıtlıdır. Eserde 18. yüzyılda yaşamış 43 şaire ait kıt'a, nazm, kaside, gazel, mesnevi, terci-i bend ve tahmis gibi nazım şekilleri ile yazılmış 111 manzume yer almaktadır.

Bu çalışmada öncelikle Mehmed Behcet Efendi hakkında kısaca bilgi verilmiş ve mecmuanın şekil ve muhteva özellikleri üzerinde durulmuştur. Ardından mecmuada yer alan manzumelerden bazı örnekler verilerek mecmuadaki şiirlerin MESTAP'a göre tasnifi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Mecmua, Defterdar Mehmed Behcet, Tarih.

Abstract

When the divans, one of the most important works of classical Turkish literature, are examined, we come across many poems written with various relations to many people such as sultans, grand viziers, viziers, shaykh al-islam and governors. These poems were written in order to gain the compliments of the person to whom they presented their poems, sometimes to express their expectations, and sometimes to show the power of their art.

It is seen that these poems, which we encounter scattered in the divans, were brought together in some journals and compiled on behalf of certain individuals. The journal, which constitutes the subject of this study, is a poetry journal with these features and was prepared in the name of Defterdar Mehmed Behcet Efendi, one of the 18th century statesmen.

This journal, which contains poems written for Behcet Efendi, is registered at Folk Library Ali Emiri Manuscripts at number 575. In the work, there are 111 poems written with poetry forms such as stanza, verse, ode, ghazal, mesnevi, terc-i bend and tahmis belonging to 43 poets who lived in the 18th century.

In this study, first of all, brief information about Mehmed Behcet Efendi is given and the features of the journal's form and content are emphasized. Then, some examples of poems in the journal were given and the classification of the poems in the journal was made according to MESTAP.

Keywords: Classical Turkish Literature, Journal, Defterdar Mehmed Behcet, History.

Giriş

Osmanlı devletinde başta padişahlar olmak üzere şehzadeler, devlet adamları, dönemin ekâbiri sayılan şahıslar ve bazı üstat şairler tarafından sanat ve sanatçılar desteklenmiş ve himaye edilmiştir. Şairler bu kişilerin beğenisini kazanmak, onların ilgi ve iltifatına nail olmak, beklentilerini ifade etmek ve sanat gücünü göstermek gibi çeşitli sebeplerle bu kişilere şiirlerini sunmuşlardır.¹ Divanlar incelendiğinde belli şahıslar için daha çok kıt'a ve kaside nazım şekliyle yazılmış çok sayıda manzume ile karşılaşmak mümkündür.²

Divanlarda dağınık halde bulunan bu manzumeler bazı mecmualarda toplu halde karşımıza çıkmaktadır. Muhteva bakımından “*şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmualar*”³ sınıfına dâhil edebileceğimiz bu mecmualardan bazıları şahısların kendi istekleri üzerine derlenmiştir. Örneğin Hekimoğlu Ali Paşa, sadaretini tebrik niyetiyle dönemin şairleri tarafından yazılan manzumeleri bir araya getirme vazifesini Ahmed Hasib Efendi'ye vermiştir (İnan 2013). Yine *Vekâyi'-i Ali Paşa* adlı eser, Ali Paşa'nın Kelâm'den devrin şairlerinin kendisi için yazdığı kasideler ve beyitleri bir araya toplaması isteği üzerine kaleme alınmıştır (Demirsoy 2010).

Belli şahıslar adına tertip edilen bu mecmualar, ihtiva ettikleri manzumelerle edebî açıdan sahip oldukları önemin yanında birtakım tarihî ve toplumsal olaylar hakkında sunduğu bilgilerle de yazıldıkları döneme ışık tutmaktadır. Ayrıca bu türdeki mecmualarda şiirleri yer alan şairlerin, genellikle döneminin meşhur şairleri olmayıp şiirin sunulduğu şahsın çevresindeki şahıslardan müteşekkil olduğu görülmektedir. Bu durum, dönemin şair ve şiir atmosferini yansıtmayı ve kaynaklarda yer almayan şairlerin gün yüzüne çıkarılması açısından bu mecmuaların önemini artırmaktadır.

Mecmua geleneği içerisinde örneklerine az rastlanan bu eserler, son zamanlarda mecmualar üzerinde yapılan ilmî çalışmaların artması neticesinde gün yüzüne çıkmaya başlamıştır. Aşağıda belli şahıslar adına tertip edilen mecmualardan bazıları hakkında

¹ Bu konu hakkında bk. Işınsoy Durmuş, T. (2020). Yöneticilere Sunulan Kasideler Üzerinden Osmanlı Edebî Himâye Geleneğinin Seyri. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*(25), 191-275.

² Divanlarda belli şahıslar adına yazılan bu manzumeler bazı çalışmalarda bir araya getirilerek yayımlanmıştır. Bk. Aslan, M. (2019). Zâtî, Revânî ve Sürûri Örneğinde Yavuz Sultan Selim'e Yazılan Kasideler. *Türk Dili*, 48-58., Kayaokay, İ. (2017). Şeyhülislâm Yahyâ İçin Yazılan Kasideler. *Millî Kültür Araştırmaları Dergisi (Mikad)*, 1(2), 108-159., Öntürk, A. (2018). *Klasik Türk Şiirinde Valilere Sunulan Kasideler*. Van: Yüzcüncüyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi., Özenmiş Tuzalan, S. (2010). *Şeyhülislamlara Sunulan Kasideler*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi., Tunçadam, Ö. (2019). *Klasik Türk Şiirinde Şeyhülislamlara Sunulan Kasideler*. Van: Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi., Yalçın, S. (2015). *Fatih Sultan Mehmed'e Sunulan Kasideler*. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi., Yılmaz, A. (1996). *Kanuni Sultan Süleyman'a Yazılan Kasideler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

³ Mecmuaların sınıflandırılması hususunda bk. Kılıç, A. (2012). Mecmûa Tasnifine Dair. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, s.75-96.

bilgi verilmiştir. Yapılacak olan yeni çalışmalarla bu tarz mecmuaların sayısının artacağı muhakkaktır.

I. Mahmûd İçin Yazılan Şiirler Mecmuası: Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde Revan 1977 numarada kayıtlı bulunan bu mecmua, Hıfzî Mehmed Efendi tarafından 1143-44/1730-32 tarihleri arasında derlenmiştir. I. Mahmûd'un doğumu, derse başlaması, sakal bırakması, tahta çıkması, 1144/1731 senesinin gelmesi ve padişah hakkında yazılmış çeşitli şiirlerden meydana gelen birinci kısımda 53 değişik şairin şiirlerine yer verilmiştir. Mecmuanın ikinci bölümünde ise Hıfzî'nin yazdığı ve türünün ilk örneği kabul edilen, III. Ahmed'in tahttan indirilişi ile I. Mahmûd'un padişah olması sırasında İstanbul'da meydana gelen olaylar hakkında gün gün bilgi veren mensur bir Rûznâme yer almaktadır (Aynur ve Şen 2019).

Sultan I. Ahmed Methiyeleri: Fransa Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Bölümü 1035 numarada kayıtlı olan bu mecmua, Sultan I. Ahmed için yazılan methiyeleri ihtiva etmektedir. Mecmuada 16. ve 17. yüzyıldan 37 şaire ait kaside, kıt'a, terci-i bend, mesnevi, murabba, müseddes ve muhammes nazım şekillerinde 213 Türkçe şiir bulunmaktadır. Mecmuanın tamamına yakını Sultan I. Ahmed için yazılan methiyeler olsa da bunun yanında "tevhit, na't, münacat, methiye, çâr-ender-çâr, suver-i Kur'ân, şehir şiiri, bahâriye, îdiye, saydiye/şikâriye, tebriknâme, kudûmiye, arz-ı hâl, tarih düşme, dâriye, surnâme, teşrifîye" gibi tür ve tarzlarda şiirler bulunmaktadır (Yıldız ve Batur 2019).

Sultan III. Mustafa'ya Sunulan Cülûsiyyeleri İçeren Bir Mecmua: İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Bölümü Y. 733 arşiv numarasıyla kayıtlı olan bu mecmua, Sultan III. Mustafa'ya sunulan cülûsiyyeleri ihtiva etmektedir. Mecmuada birçok şaire ait 38'i Türkçe ve 5'i Arapça olmak üzere toplam 43 cülûsiyye bulunmaktadır. Bu cülûsiyyelerden 18'i kaside, 17'si kıt'a ve 3'ü beyt nazım şekli ile yazılmıştır (Yıldız 2020).

Ahmed Hasib Efendi'nin Mecmû'a-i Tevârih'i: Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Bölümü 3388 numarada kayıtlı olan bu mecmua, Hekimoğlu Ali Paşa için yazılan şiirleri ihtiva etmektedir. Hekimoğlu Ali Paşa, 1155/1742 tarihinde ikinci kez sadrazam tayin edilince, dönem şairlerinin birçoğu bu sadâreti tebrik niyetiyle tarih manzumeleri ve kasideler kaleme almışlardır. Ali Paşa, kendisi için yazılan bu manzumeleri bir araya getirilmesi vazifesini Ahmed Hasib Efendi'ye vermiştir. Toplam 60 şaire ait 112 manzumenin yer aldığı mecmuada, ebced ile düşürülen tarihlerin yanında ıydiye, ramazâniyye, bahâriyye ve esbiyye gibi divân edebiyatının farklı nazım türlerinden örnekler de yer almaktadır (İnan 2013).

Vekâyi'-i Ali Paşa: Eserin biri Süleymaniye Kütüphanesi Halet Efendi Bölümü 612 numarada, ikisi Mısır Milli Kütüphanesi 55784 ve 5527 numaralarda ve biri de Fransa Milli Kütüphanesi'nde olmak üzere dört nüshası bulunmaktadır. Eser, 1601-1603 yılları arasında Mısır valiliği yapan Yavuz Ali Paşa adına Kelâmî-i Rûmî tarafından kaleme

alınmıştır. İki bölümden oluşan eserin ilk bölümünde Ali Paşa'nın Mısır valiliği sırasındaki icraatleri anlatılmaktadır. İkinci bölüm ise Ali Paşa'nın Kelâmî'den devrin şairlerinin yazdığı kasideler ve beyitleri bir araya toplaması isteği üzerine kaleme alınmıştır. Kelâmî, devrin şairlerinin Ali Paşa hakkında yazdığı kaside, gazel, tarih, kıt'a, terci-i bend gibi nazım şekilleriyle kaleme alınmış şiirleri bir araya getirmiştir (Demirsoy 2010).

Fâiz Efendi ve Şâkir Bey Mecmuası: Halet Efendi Kitaplığı 763 numarada kayıtlı olan bu mecmua, Fâiz Efendi ve Şâkir Bey tarafından III. Ahmed ve Nevşehirli Damat İbrahim Paşa adına tertip edilmiştir. Mecmuada III. Ahmed ve İbrahim Paşa adına yazılmış toplam 502 şiir mevcuttur. Bu şiirlerden 242 tanesi İbrahim Paşa'ya yazılmış kasidelerdir. Toplam 98 şairin bulunduğu mecmuada, 82 şairin İbrahim Paşa'ya yazılmış kasidesi mevcuttur. (Hakverdioğlu 2007).

Ârif Efendi, Mecmû'a-i Eş'âr (III. Selim'le İlgili Şiirler): İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Bölümü Revan 827 numarada kayıtlı bulunan bu mecmua, enderûn-ı hümâyûn şairlerinden Müderris-zâde Mehmed Ârif Efendi tarafından derlenmiştir. Mecmuada Sultan III. Selim'e ait 1 nazm, devrin bazı şairleri, devlet adamları, çeşitli meslek erbabı tarafından III. Selim'in 1203/1789 tarihinde tahta çıkışını övmek ve bu olaya tarih düşürmek amacıyla kaleme alınmış 69 tarih manzumesi ve 2 kaside bulunmaktadır (Özerol 2013).

Mecmû'a-i Tevârih: Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde E.H. 1487 numarada kayıtlı olan bu mecmua, Sultan II. Mustafa için yazılan şiirleri ihtiva etmektedir. Kaside ve tarih manzumelerinden oluşan mecmuanın mürettibi belli değildir. Toplam 59 manzumenin bulunduğu bu mecmua, II. Mustafa'nın tahta cülûsundan Birinci Avusturya Seferi sonrası İstanbul'a dönüşüne kadar olan süreci kapsamakta ve bu döneme dair yeni bilgiler ihtiva etmektedir (Piroğlu 2019).

Sultan II. Mustafa İçin Yazılan Şiirler Mecmuası: Nuruosmaniye Kütüphanesi'nde 3700 numarada kayıtlı olan bu mecmua, Sultan II. Mustafa için yazılan şiirleri ihtiva etmektedir. Mürettibi belli olmayan eserde, II. Mustafa'nın cülûsu ve Sakız Adası'nın fethi münasebetiyle 17. yüzyılın sonu ile 18. yüzyılın ilk çeyreğinde yaşamış olan 67 farklı şair tarafından kaleme alınan 100 manzume bulunmaktadır (Efe 2020).

Şeyhülislâm Şerîf Efendi'ye Sunulan Şiirler Mecmuası: Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 720 numarada kayıtlı olan bu mecmua, Şeyhülislâm Mehmed Şerîf Efendi adına tertip edilmiştir. Huruf-ı hecâ tertibine göre düzenlenen mecmuada kaside, mesnevi, kıt'a, müstezad ve beyit gibi nazım şekilleri ile yazılmış manzumeler yer almaktadır. Mehmed Şerîf Efendi'nin 1185/1771 tarihinde Anadolu kazaskeri olması, 1189/1775 tarihinde Rumeli kazaskeri olması, 1192/1778 tarihinde şeyhülislâmlık makamına getirilmesi ve 1190/1776 yılında Bebek'de sahilhâne yaptırması gibi çeşitli olaylar için düşürülmüş tarih manzumelerini ihtiva etmektedir.

Mecmû'a-i Tevârih: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi 2976 numarada kayıtlı bu mecmua, 41 varaktan müteşekkildir. Rauf Paşa-zâde'nin 1230/1814-15 tarihinde sadârete getirilmesi ve 1233/1817-18 tarihinde oğlu İbrahim Bey'in veladeti münasebetiyle çeşitli şairler tarafından kaleme alınan manzumeleri ihtiva etmektedir.

Mecmû'a-i Tevârih: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi 2961 numarada kayıtlı bu mecmua, 65 varaktan müteşekkildir. Hasan Fehmî Efendi'nin 1285/1868 tarihinde birinci, 1291/1874-75 tarihinde ikinci defa meşihat makamına gelmesi münasebetiyle çeşitli şairler tarafından kaleme alınan manzumeleri ihtiva etmektedir. Eserde Türkçe manzumelerin yanı sıra çok sayıda Arapça manzume de yer almaktadır.

Mecmû'a-i Tevârih: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi 2993 numarada kayıtlı bu mecmua, 34 varaktan müteşekkildir. Mecmuada Hekimoğlu Ali Paşa'nın 1168/1754-55 tarihinde üçüncü defa sadrazam olması münasebetiyle çeşitli şairler tarafından kaleme alınan manzumeler yer almaktadır. Mecmuanın girişinde yer alan mensur mukaddimeden bu mecmuanın Haşmet Efendi tarafından derlendiği anlaşılmaktadır.

1. Defterdar Mehmed Behcet Efendi'ye Sunulan Şiirler Mecmuası

1.1. Defterdar Mehmed Behcet Efendi Hakkında

Asıl adı Mehmed olan şairin doğum tarihi belli değildir. Rikâb-ı Hümâyûn defterdarlığı ve hocalığı yapan, aynı zamanda Seyfi mahlasıyla şiirler söyleyen Acem Kılıcı Seyfi Mustafa Efendi'nin büyük oğludur. Bu yüzden Acem Kılıcı-zâde Mehmed Behcet Efendi olarak tanınmıştır (Erdem 1994: 43; Oğraş 2018: 77).

Tahsilini tamamladıktan sonra Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn sınıfına giren Behcet Efendi, İzzet Ali Paşa'nın kâtibi olmuştur. Sonra on üç yıl defterdar mektupçuluğu yapmış ve 7 Cemâziyelâhir 1159/27 Haziran 1746 tarihinde defterdar-ı şikk-ı evvel olmuştur. 4 Ramazan 1162/18 Ağustos 1749'da azlolunup sürülmüş daha sonra bağışlanıp İstanbul'a çağırılmıştır. Cemâziyelâhir 1163/Mayıs 1750'de tersane emini, 4 Recep 1163/9 Haziran 1750'de ikinci defa defterdar olan Behcet Efendi, aynı yıl azledilip Alaiye mutasarrıflığına gönderilmiştir. Rebî'ülevvel 1164/Şubat 1751'de hâcegânlığı iade edilmiş ve İzmir'e gönderilmiştir. Şaban 1164/ Temmuz 1751'de Serez/Siroz muhafızı olmuştur. Cemâziyelevvel 1165/Nisan 1752 yılı başlarında serbest bırakılan Behcet Efendi, aynı yılın Şevvâlinde (Ağustos-Eylül 1752) ruznamçeci olmuştur. Azledildikten sonra Şevval 1167/ Temmuz-Ağustos 1754'te ikinci defa ruznamçeciliğe atanmıştır. 7 Şaban 1168/19 Mayıs 1755 tarihinde ise üçüncü kez defterdarlığa getirilmiştir (Akbar 1996: 363; Ünver 2002: 200).

Mehmed Behcet Efendi'nin vefat tarihi Ramiz'e (Erdem 1994: 43) göre 1166/1752-53 senesi iken Fatin'e (Çiftçi 2017: 49) ve Mehmed Süreyya'ya (Akbar 1996: 363) göre

14 Zilkade 1168/22 Ağustos 1755'tir. Şehzadebaşı'nda Ankaravî Mehmed Efendi⁴ medresesi civarına defnedilmiştir (Erdem 1994: 43; Oğraş 2018: 77).

Devlet adamlığının yanı sıra aynı zamanda şair olan Behcet Efendi, Ramiz'e göre, şiir ve inşada mâhir, muamma ve lugazlarıyla eşsiz bir şairdir (Erdem 1994: 43). Çalışmamızın konusunu teşkil eden mecmuada da Ramiz'in bu sözlerini destekler mahiyette Müsellem Ahmed Efendi, Behcet Efendi'nin defterdarlık makamını tebrik etmek amacıyla yazdığı tarih kıtasında onun bu özelliğine değinmiştir:

Harfde ma'î-m-i ÷annâze ya rûh-ı ma'ni
İsm idi ketm-i mu'ammâda o nigû-şaslet (vr. 36b)

Sadeddin Nüzhet Ergun, *Türk Şairleri* adlı eserinde Behcet Efendi'nin bazı mecmualarda “Behcet Mehmed Defteri” başlığıyla şiirlerine rastlanıldığını söyleyerek Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 717 numaralı mecmuada yer alan bir gazelini aktarmıştır.⁵

Bununla birlikte Ergun, Behcet Efendi hakkında birçok kaside yazıldığını bunlardan bazılarının bir mecmuada kayıtlı bulunduğunu belirtmiş ve bizim de çalışmamızın konusunu teşkil eden Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575 numarada kayıtlı olan mecmuanın künyesini vermiştir (Ergun 1936: 770).

1.2. Ali Emiri Manzum 575 Numaralı Mecmua Hakkında

Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575 numarada bulunan eser, “*Mecmû'a-i kasâ'id, tevârih ve gazeliyât*” ismi ile kayıtlıdır. 53 varaktan müteşekkil olan mecmua, talik hatlıdır. Her sayfa üç sütun ve altı ile on iki arasında değişen satır sayısına sahiptir. Şiir başlıklarında sürh, metinlerde ise siyah mürekkep kullanılmıştır. Rutubetlenme nedeniyle bazı varaklarda mürekkep dağılmalarının olduğu görülse de bunlar metni okumaya engel teşkil edecek düzeyde değildir. 12a, 16a, 18b, 20a-b, 21a, 24b, 25a-b, 26a, 27b, 28a, 33a, 53a sayfalarına şiir kaydedilmemiştir.

Varak numaraları sonradan başka biri tarafından eklendiği anlaşılan mecmuada varak sonlarında reddadiye mevcut değildir. Ayrıca 46. varaktan sonra kopukluk olduğu anlaşılma ile birlikte eksikliğin kaç varak olduğunu kestirmek mümkün değildir. Mecmuada nazım şekilleri, kafiye ve redif gibi hususlarda belli bir tertip düzeni

⁴ Mehmed Süreyya (1996, s. 363) ve İsmail Ünver (2002, s. 200) şairin Şehzadebaşı'nda İsmail Ağa Mektebi'nde medfun olduğunu kaydetmektedir. Ancak Kütükoğlu (1977), İstanbul medreseleri üzerine yaptığı çalışmada bütün medrese listelerinde “Ankaravî İsmail Efendi” olarak kaydedilen medresenin isminin “Ankaravî Mehmed Efendi” olarak düzeltilmesi gerektiğini belirtmektedir (s. 297-99).

⁵ Söz konusu mecmuada Behcet-i Muslî (vr. 11a, 86b, 99b), Behcet-i Antâbi (vr. 98a) ve Behcet (vr. 107a, 107b) başlıklı çeşitli şiirler bulunmakla birlikte başlığında “Behcet Mehmed Defteri” (vr. 118a) ibaresini taşıyan tek manzume yer almaktadır.

gözetilmemiştir. Şiir başlıklarının tamamına yakınında şairlerin mahlası zikredilmiş ve şairlerle ilgili tanıtıcı ifadeler yer verilmiştir.

Mecmuanın kim tarafından derlendiği ile ilgili, eserin son sayfasında bulunan ve sonradan farklı biri tarafından eklendiği anlaşılan “*şâir Zihnî hatt-ı destî*” ibaresi dışında herhangi bir kayıt bulunmamaktadır.

Nitekim mecmuada en fazla manzumesi bulunan Zihnî Efendi'nin şiirlerinin başlıklarında yer alan bazı ifadeler de bu mecmuayı tertip eden kişinin Zihnî Efendi olduğuna işaret etmektedir. Bu ifadelerden bazıları şunlardır: “*Bu dahî manzûme-i bendegânemdür, bu dahî vâsf-ı veliyyü'n-nî'ânda ramazâniyye-i kemterânemdür, devletlü efendimüz Sirozda iken tahassür-âmîz ref' manzûme-i bendegânemdür, inâyetlü efendimüz Sirozdan yine cânib-i devlete 'avdet-nümâ-yı teşrif olduklarında mutazammın kasîde-i çâkerânemdür, yem-i zehhâr-ı medâyih-i dâverânelerinden bir katre-i kemîne ile sîrâb-sâz-ı riyâz-ı huşk-tabî'at olmak dâ'iyesiyle bu gûne nâvdân-ı hâme-i çâkerânemden isâle-i sülâfe-i hayâl kılınmışdur.*”

Aynı zamanda mecmuadaki diğer şairlerin şiirlerinin başlıklarında isimlerinin zikredilmesine karşılık Zihnî Efendi'nin şiirlerinin başlıklarında isminin yer almaması ve kendisinden “*râkımü'l-hurûf*”⁶ olarak bahsetmesi de mecmuanın Zihnî Efendi tarafından derlendiğini gösteren bir başka göstergedir.

Ancak mecmuanın 30a sayfasında Behcet Efendi'ye ait bir manzume yer almaktadır. Söz konusu bu manzumenin başlığında yer alan “*li-nâmikihi'l-fakîr*” ibaresi mecmuanın Behcet Efendi mi yoksa Zihnî Efendi tarafından mı derlendiği hususunda soru işaretleri oluşturmaktadır. Aynı zamanda mecmuanın 29b sayfasında Zihnî Efendi'ye ait şiirin başlığında yer alan “*Edirnededen Siroza nakl u tahvilimüz* *soñra İstanbuldan bizüm Zihnî Efendinün gönderdüğü terci-i bend-i dil-pesenddür*” ifadesi ve Müsellem Ahmed Efendi'ye ait şiirin başlığında yer alan “*Defterdârlıktan ba'de'l-'azl kazâ-i nefy ü tarda ibtilâ ile evâhir-i Ramazânda Edirneye duhûlümüzde 'ıyd-ı şerif gicesi Gülşeni şeyhi Müsellem Ahmed Efendinün tezkire-i latîfe ile gönderdüğü manzûme-i dil-güşâdur*” ifadesi, bu ifadelerin Behcet Efendi'nin kendi ağzından söylenmiş olduğu intibahı uyandırmaktadır.

Mecmuanın yazı karakteri, kâğıt özellikleri ve sayfa düzeninde farklılık olmaması, mecmuanın tek elden çıktığını göstermekle birlikte kim tarafından tertip edilmiş olduğuna dair herhangi bir çıkarımda bulunmaya imkân tanıyacak karinelere mahrumdur. Ancak mecmuanın 30a sayfasında Behcet Efendi'ye ait olan manzume ile ilgili *Ramiz Tezkiresi*'nde yer alan “*Âsâr-ı ma'ârif-intişârlarından ber-dest olduğım bu gazel-i sûz-nâk medîne-i Sirozda ikâmetleri esnâsında Âsitâne-i 'aliyyede olan ahhâb-ı*

⁶ Râkım-ı hurûf/râkımü'l-hurûf kelimesi sözlüklerde “*yazan, çizen, resm ü tahrîr iden, bu harfleri yazan; ekseriyâ muharrirler ve hattatlar bu tabirle kendi şahıslarını merâm iderler*” (Şemseddin Sami 2005: 656), “*eserin muharriri, müellifi, eskiden bir şey yazanlar tevazu yoluyla çok defa kendilerinden böyle bahsederlerdi*” (Devellioğlu 2013: 1049) şeklinde ifade edilmektedir.

sadâkat-nisâb şefkat-me'âblarına irsâl buyurdıkları güftâr-ı tâb-nâkleridür" (Erdem 1994:43) ifadesinden Behcet Efendi'nin söz konusu manzumeleri Zihnî Efendi'ye gönderdiği ve Zihnî Efendi'nin de bu manzumelerin başlıklarına herhangi bir müdahalede bulunmadan olduğu gibi mecmuasına kaydettiği düşünülebilir. Ancak bu değerlendirmelerin şimdilik bir tahminden öteye gitmeyeceğini söylemek yerinde olacaktır.

1.3. Mecmuada Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Mecmuada toplam 111 manzume yer almaktadır. Bu manzumeler 18. yüzyılda yaşamış olan 43 farklı şair tarafından kaleme alınmıştır. Mecmuada yer alan manzumelerin üçü Arapça, biri ise Farsçadır. Mecmuada on bir şiiri kayıtlı bulunan Zihnî, en fazla şiiri yer alan şairdir. Onu beşer şiirle Bahtî, Hasîb ve Zîver izlemektedir.

1159/1746 tarihinde defterdarlık görevine getirilen Mehmed Behcet Efendi adına yazılan manzumeleri ihtiva eden ve 18. yüzyılın ortalarında tertip edilen bu mecmuada manzumeleri yer alan bazı şairlere tezkirelerde veya biyografik kaynaklarda tesadüf edilememiştir. Bu şairler; Erzurumlu Vâsîf Efendi, İstanbul Baruthânesi Nâzırı Halef Mehmed Efendi, Dâvud Paşa İmâmî-zâde Neşâtî Çelebi, İsmet mahlaslı İbrahim Paşa'nın Hazîne Kâtibi Seyyid Hasan Efendi, Kâsım Paşa Nâ'ibi Meşreb 'Alî Efendi, Urfalı Seyyid Şeyh Nizâmî Mehmed Efendi, Mektûbî Hazret-i A'zamı Hulefâsından Remyî 'Alî Efendi, Cizye Başbâkî Kulu Mühürdâr Mustafâ Aga-zâde Rif'at Süleymân Ağa, Baş Mukâta'acı Rüstem Ahmed Efendi, Çuhadar Vâni Hâcı Mustafâ ve Antakyalı 'Abdu'llâh Zihnî Efendi'dir.

Aynı zamanda tezkirelerde hayatları hakkında bilgi bulunan ancak bugüne kadar herhangi bir manzumesi tespit edilemeyen Mâhir ve Rûhî mahlaslı şairler ile tezkirelerdeki örnekleri dışında elimizde herhangi bir manzumesi bulunmayan Kâşif ve Râsîh'in manzumeleri de mecmuada yer almaktadır.

Bazı şairlerin ise *Dîvân*'ının bugün elimizde olmasına karşılık mevcut bu *Dîvân* nüshalarına girmeyen bazı manzumelere de mecmuada tesadüf edilmektedir. Bu minvalde *Ârif Süleymân Dîvânı*, *Ömer Besîm Dîvânı*, *Fennî Dîvânı* ve *Nevres Dîvânı*'nda yer almayan birer manzume ile *Ahmed Müsellem Dîvânı*'nda yer almayan iki manzume mecmuada tespit edilmiştir. Aynı zamanda kaynaklarda Kâşif Efendi'nin şiirlerine örnek olarak gösterilen sekiz beyitlik manzume, mecmuada on altı beyit olarak yer almaktadır. Bu şairler ve şiirleri kaynaklarda adı geçmeyen şairlerin ve yeni şiirlerin gün yüzüne çıkarılması hususunda mecmuaların sahip oldukları önemi bir kez daha vurgulamaktadır.

Aşağıdaki tabloda mecmuada manzumeleri bulunan şairler alfabetik olarak sıralanmış ve manzumelerin sayıları ile buldukları sayfa numaraları gösterilmiştir. Bu şairlerden hakkında herhangi bir malumata ulaşabildiklerimizin hayatlarına dipnotta

kısaca değinilmiştir. Bu bilgiler verilirken *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*'nden⁷ istifade edilmiştir:

	Mahlas	Şiir Sayısı ve Bulunduğu Sayfa
1.	‘Ârif ⁸	3 manzume, vr. 4b, 38b, 39a
2.	Bahî	5 manzume, vr. 3b, 4a, 5b, 22b, 47a
3.	Behcet ⁹	1 manzume, vr. 30a
4.	Besîm ¹⁰	1 manzume, vr. 30b
5.	Emîn ¹¹	4 manzume, vr. 17b, 26b, 37b, 51a
6.	Fazî	1 manzume, vr. 48b
7.	Fenni ¹²	1 manzume, vr. 27a
8.	Fezullâh Dede	1 manzume, vr. 11a
9.	Feyzî ¹³	2 manzume, vr. 15a, 49a

⁷ 1 Şubat 2013 tarihinde Prof. Dr. Mustafa İsen öncülüğünde başlatılan *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü Projesi (TEİS)*, başlangıçtan 21. yüzyıla (1985 doğumlu) kadarki Türk edebiyatına ait şair ve yazarların biyografilerini genel ağ ortamında kullanıcılarla paylaşmaktadır.

⁸ Asıl adı Süleymân'dır. Şiirlerinde Ârif mahlasını kullandığı için Ârif Süleymân veya Süleymân Ârif olarak tanınmıştır. Dîvân-ı Hümâyûn hâceganından olup silahdar kâtipliği, süvari mukabeleciliği ve defter emînliği gibi görevlerde bulunmuştur. 1183/1769 yılında vefat etmiştir (Tunç 2013). *Ârif Süleymân Dîvânı* yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Tankuş 2002). Mecmuada yer alan şaire ait üç manzumedan ikisi *Dîvân*'da yer alırken biri *Dîvân*'da mevcut değildir.

⁹ Acem Kılıcı-zâde Defterdar Mehmed Behcet Efendi'dir. Hayatı hakkında yukarıda ayrıntılı bilgi verilmiştir.

¹⁰ Asıl adı Ömer'dir. Kırım'da yetişmiş ve İstanbul'da öğrenim görmüştür. Bazı kişilerin kethüdalığı hizmetinde bulunmuş ve Divan'da silahdar kâtipliği olmuştur (Aksoyak 2014a). *Ömer Besîm Dîvânı* yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Aypay 2007). Mecmuada yer alan şaire ait manzume *Dîvân*'nda bulunmamaktadır.

¹¹ Bu yüzyılda Emîn mahlaslı birden fazla şair olmakla birlikte kaynaklarda mühürdarlık görevi yaptığı belirtilen tek şair Abbas-zâde Mehmed Emîn Efendi'dir. Şair, İstanbul'da doğmuştur. Öğrenimini tamamladıktan sonra Şeyh Said Mehmed Efendi'nin kitapçısı olmuştur. Mollacık-zâde Ali Paşa'nın çavuşbaşılığı esnasında mühürdarlığa getirilmiş ve mektupçu halifeleri halkasına dâhil olmuştur. Sonra kâtip, kalemde kesedâr ve divan hocası olan Mehmed Emîn Efendi, 1181/1767-68 yılında vefat etmiştir (Kesik 2014e). Mecmuada yer alan manzume Abbas-zâde Mehmed Emîn Efendi'ye ait olabileceği gibi bu yüzyılda yaşayan ve Emîn mahlasını kullanan başka bir şaire de ait olabilir.

¹² Asıl adı Mustafa olan şair, İstanbulludur. Ölümüne yakın bir dönemde hacca gitmiş, hacdan döndükten kısa bir süre sonra ise İstanbul'da 1158/1745-46 yılında vefat etmiştir. Mustafa Fenni'nin dikkat çekici yönlerinden biri çok sayıda tarih manzumesi yazmış olmasıdır. (Demirkazık 2014). Şairin yazmış olduğu 216 tarih manzumesinden 214'ünün I. Mahmud'un saltanatı dönemine denk gelmesi dikkat çekicidir. *Dîvân*'da tarihler bölümü Sultan Mahmud'un cülûsu için düşünülen tarih manzumesi ile başlar (Demirkazık 2009: 3). Şairin yaşadığı dönem göz önünde bulundurulduğunda mecmuada şiiri yer alan şairin Mustafa Fenni olduğu düşünülmektedir. Ancak mecmuada yer alan manzume şairin *Dîvânı*'nda bulunmamaktadır.

¹³ Asıl adı Fezullâh olan şair, Edirne'de doğmuştur. Elifî-zâde Fezullâh Efendi olarak tanınmıştır. Elli seneden fazla ömür sürmüş ve "rütbe-i sittî"ne ulaşmıştır. Bu görevini sürdürürken 1179/1765'da vefat etmiştir. Feyzi, Râmiz'e göre maharetli, şiir ve inşa da akranları arasında meşhur, bilhassa tarih düşürmede usta bir şairdir. İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Şevket Rado Yazmaları ŞR 484

10.	Hacı Emîn Çelebi	1 manzume, vr. 31a
11.	Hâfız	1 manzume, vr. 46b
12.	Hâkî Efendi'nün Biraderi	2 manzume, vr. 27a, 48a
13.	Hâkim	2 manzume, vr. 32a, 36a
14.	Halef	3 manzume, vr. 14b, 48a, 51a
15.	Hasib ¹⁴	5 manzume, vr. 16b, 35a, 41a, 47a, 50b
16.	Haşmet ¹⁵	4 manzume, vr. 28b, 39a, 39b, 40a
17.	İffet ¹⁶	1 manzume, vr. 16b
18.	İsmet	2 manzume, vr. 29a, 32b
19.	Kâşif ¹⁷	2 manzume, vr. 11b, 34b
20.	Mâhir ¹⁸	4 manzume, vr. 19b, 50a, 50a, 52a
21.	Meşreb	1 manzume, vr. 49a
22.	Musib	2 manzume, vr. 12b, 23b

numarada kayıtlı olan ve Elifî-zâde Feyzullâh Efendi tarafından derlendiği anlaşılan mecmuada bazı tarih manzumeleri ile çeşitli beyitleri ve bir gazeli yer almaktadır. Bilinen başka eseri yoktur (Büyükkarcı 2014).

¹⁴ Asıl ismi Ahmed olan şair, Bursa'da doğmuştur. Dedesinin ismi sebebiyle "Mümin-zâde" lakabıyla tanınmıştır. Mülâzemet devresinden sonra Bursa'daki Esediyeye medresesine tayin edilmiştir. 1147/1735 tarihinde Bosna'ya kadı olarak atanmıştır. Sonraki senelerde Kayseri, Tokat, Bağdat ve Manisa kadılıklarında bulunan Ahmed Hasib, Manisa'da süresini doldurduktan sonra İstanbul'a dönmüş ve 1166/1752'de vefat etmiştir (İnan ve Ekinci 2013).

¹⁵ Asıl adı Mehmed'dir. "Abbas Efendi-zâde" sanıyla tanınmıştır. Çeşitli medreselerde müderrislik yapan şair, Sahn Medreseleri müderrisliğine kadar yükselmiştir. 1182/1768 yılında Rodos'ta vefat etmiştir (Aksoyak 2013). Haşmet'in tüm eserleri *Haşmet Külliyyatı* adıyla Mehmet Arslan ve İ. Hakkı Aksoyak tarafından yayımlanmıştır (2004). Şairin mecmuada yer alan dört manzumesi *Divânı*'nda mevcuttur.

¹⁶ Asıl adı Mustafa'dır. Mustafa İffet Efendi olarak tanınmıştır. Çeşitli medreselerde müderrislik yapmış ve Süleymaniye Medresesi müderrisliğine kadar yükselmiştir. Filibe, Kayseri ve Bağdat kadılığı yapmıştır. Koca Râgıp Paşa'nın takdirini kazanarak 1172/1758-59'da, Râmiz'e göre 1174/1760-61'de Kudüs kadılığına atanmıştır. Bu görevde iken 1173/1759-60 yılında vefat etmiştir. Eserlerine dair bir bilgi bulunmamaktadır (Kesik 2014d).

¹⁷ Asıl adı Mehmed Emîn'dir. Babasına nispeten Şâtır-zâde Mehmed Emîn Efendi diye tanınmıştır. 1175/1761-62'de sadrazam kethüdalığına getirilmiş ancak 1177/1763-64'te bu görevden azledilerek defterdar-ı şikk-i evvel makamına terfi ettirilmiştir. 1178/1764-65 yılında defterdar emaneti görevine getirildiyse de altı gün sonra bu görevden azledilerek tekrar sadrazam kethüdalığına atanmıştır. Bu görevdeyken 1181/1767-68 yılında vefat etmiştir (Kaplan 2014). Kaynaklarda şairin Kâşif mahlasıyla şiirlerinin olduğu söylense de Defterdar Behcet Efendi için yazdığı tarih dışında şiirlerine örnek verilmemiştir (Çiftçi 2017: 409; Oğraş 2001: 151). Kaynaklarda şairin şiirlerinde örnek olarak verilen bu sekiz beyitlik manzume mecmuada 16 beyit olarak yer almaktadır.

¹⁸ Asıl adı Lütfullah'tır. Sadrazamlık kethüdası halifelerindendi. 1179/1766'da vefat etmiştir. Eserlerine dair bir bilgi bulunmamaktadır. *Râmiz Tezkiresi*'nde, şiirlerinin güzel ve akıcı olduğu, Sadrazam kethüdası Ömer Efendi'ye sunduğu hammamiye müzeyyel gazelinin benzersiz olduğu belirtilmiştir. Fakat şiirlerine örnek verilmemiştir (Kesik 2014a). Şairin yaşadığı yüzyıl ve mecmuada yer alan şaire ait şiirin başlığında bulunan "*Kâtib-i Kethudâ-yı Hazret-i Sadr-ı A'zam Hulefâsından Mâhir Efendi*" ibaresinden şiirin bu zata ait olduğu anlaşılmaktadır.

23.	Münif	1 manzume, vr. 26b
24.	Müsellem ¹⁹	2 manzume, vr. 29b, 36b
25.	Necib ²⁰	1 manzume, vr. 19a
26.	Neşâtî	4 manzume, vr. 2a, 2b, 4a, 7a
27.	Nevres ²¹	4 manzume, vr. 21b, 30a, 33b, 37a
28.	Nizâmî	1 manzume, vr. 49a
29.	Râ'if ²²	1 manzume, vr. 31b
30.	Rahmî ²³	2 manzume, vr. 26b, 35a
31.	Râsih ²⁴	2 manzume, vr. 23b, 48a
32.	Remyî	2 manzume, vr. 11b, 11b
33.	Rif'at	1 manzume, vr. 46a
34.	Rûhî ²⁵	1 manzume, vr. 21b

¹⁹ Asıl ismi Ahmed'dir. Ebu'l-Vefâ Şeyh Ahmed Müsellem Efendi unvanıyla tanınmıştır. Edirne'de Gülşeni şeyhi Şeyh Hasan Sezâyi Efendi'ye intisap etmiş ve ona damat olmuştur. Daha sonra ondan hilafet alarak Edirne'de Gülşeni tarikatının Veli Dede Tekkesi'ne şeyh olmuş ve aynı yerde vefat etmiştir (Aksoyak 2014b). Şairin mecmuuda yer alan iki manzumesi de *Divânı*'nda yer almaktadır.

²⁰ Asıl adı Mehmed'dir. Ünlü hattat Suyolcu-zâde Eyyûbi Mustafa Efendi'ye nisbetle Suyolcu-zâde Mehmed Necib Efendi olarak tanınmıştır. Müderrislik ve Haremeyn teftiş kâtipliği yapmış ve Mısır'ın Reşid şehrine kadı olarak atanmıştır. 1171/1758'de vefat etmiştir. Özellikle tarih düşürmede çok mâhirdir (Kesik 2014b).

²¹ Asıl adı Abdürrazâk'tır. Kerkük'te doğmuştur. Ali Paşa'nın sadrazam olmasıyla onunla birlikte İstanbul'a geldi ve onun kurduğu kütüphaneye hafız-ı kütüp tayin edildi. Bir müddet müderrislik yaptıktan sonra çeşitli yerlerde kadılık yaptı. Bursa'da 1175/1762 tarihinde vefat etmiştir (Akkaya 2013). *Nevres-i Kadîm Divânı* doktora tezi olarak çalışılmıştır (Akkaya 1994). Mecmuuda yer alan şaire ait dört manzmeden üçü *Divânı*'da yer alırken biri *Divânı*'da mevcut değildir.

²² Reisül-küttâb Ra'if İsmail Efendi'dir. Malatyalı Vezir İbrahim Paşa'nın oğludur. 1199/1784-85 tarihinde vefat etmiştir (Çınarcı 2007: 53; Kurnaz ve Tatcı 2001: 300; Öztürk 2018: 146).

²³ Mustafa Rahmî Efendi, şâir ve vakanüvis olup Kırım Bahçesaraylıdır. Kırımî Rahmî Efendi adıyla bilinir. 1160/1747-48'de İran sefiri olarak tayin edilen Kesriyeli Hacı Ahmed Paşa maiyetinde onun mektupçusu olarak İran'a gitmiş ve *Sefâret-nâme-i İran* adlı eserini kaleme almıştır. İstanbul'a döndüğünde yine tersanede Kurşunlu Mahzen'e kâtip olmuştur. 1165/1752'de vefat etmiştir. Tarih düşürmede mâhirdir (Aksoyak 2015). *Kırımî Rahmî Divânı* yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Elmas 1997). Mecmuuda yer alan şaire ait iki manzume de *Divânı*'da yer almaktadır.

²⁴ Asıl adı Mehmed'dir. Babası Rumeli Hisari'na yakın olan Boğazkesen Hisari'nin kale ağasıdır. Babasının 1131/1719'da vefatının ardından onun yerine kale ağası olarak görevlendirilmiş ve bu yüzden Râsih Ağa lakabıyla şöhet bulmuştur. 1181/1768'te vefat etmiştir. Kaynaklar, Râsih'in *Divânı*'ı veya herhangi bir eseri hakkında bilgi vermemektedir (Yekbaş 2013).

²⁵ Asıl adı Mustafa'dır. Mustafa Rûhî Efendi olarak tanınmıştır. Karınâbâd'da doğan şair, memleketinde öğrenim gördükten sonra İstanbul'a gelmiştir. Mustafa Efendi'nin şeyhülislâmlığında mektupçusu olmuştur. Mustafa Efendi'den mülâzım olduktan sonra 1145/1732-33 yılında ibtida-i haric rütbesiyle Şâh-ı Hubân Medresesi'nde müderrisliğe başlamıştır. Mustafa Efendi'nin vefatı üzerine yerine geçen kardeşi Şeyhülislâm Mehmed Efendi'nin mektupçuluğuna getirilmiştir. Musıla-i Süleymaniye Medresesi'nde müderrislik yaptıktan sonra Filibe kadısı olmuş ve daha sonra Kayseri kadılığına atanmıştır. 1175/1761-62 yılında vefat etmiştir. Kaynaklarda eserlerine dair bir bilgi olmadığı gibi eserlerinden örnek de yoktur (Kesik 2014c).

35.	Rüstem	1 manzume, vr. 47b
36.	Sa'îd	4 manzume, vr. 2b, 3a, 22b, 47a
37.	Vânî	2 manzume, vr. 5b, 11a
38.	Vâsif Efendi	3 manzume, vr. 19a, 23a, 35b
39.	Vâsif Erzurumlu	2 manzume, vr. 6a, 10b
40.	Vâsif Ahmed	4 manzume, vr. 46b, 47b, 48a, 48a
41.	Vehbî	2 manzume, vr. 49b, 50a
42.	Zihnî	11 manzume, vr. 7b, 8a, 8b, 9a, 14a, 22a, 29b, 43a, 43b, 44b, 47b
43.	Zîver ²⁶	5 manzume, vr. 9b, 10a, 17a, 23a, 51b
	Mahlassız	6 manzume, vr. 5b, 15b, 15b, 30a, 45b, 48b
	Toplam	111 manzume

1.4. Mecmuada Yer Alan Biyografik Bilgiler

Klasik Türk edebiyatı geleneği dâhilinde çok fazla mecmua kaleme alınmış olmakla birlikte bu mecmualar içerisinde şairler hakkında biyografik bilgiler sunan mecmua sayısı oldukça sınırlıdır.²⁷ Çalışmamıza konu olan mecmuanın ise en önemli özelliklerinden biri şairler hakkında çeşitli biyografik bilgileri ihtiva etmesidir. Mecmuada hemen hemen her şair hakkında kısa da olsa biyografik bilgi verilmiştir. Bu bilgiler daha çok şairlerin kimlikleri, meslekleri ve nereli oldukları ile alakalıdır. Şairlerin şiirlerinden hemen önce yer alan bu bilgilerden bazılarında ne tezkirelerde ne de biyografik kaynaklarda rastlanılmıştır. (Zihnî Efendi: *Şeref-yâb-ı hizmet-i sebt-i kasâ'id Antâkîyyü'l-asl 'Abdu'llâh Zihnî...* (vr. 7b) örneğinde olduğu gibi). Mecmuada şairler hakkında yer alan biyografik bilgiler şöyledir:

Şair	Biyografik Bilgi ve Sayfa Numarası
'Ârif	Mülâzımîn-i Kirâmdan 'Ârif Efendi (4/b), Hasan Aga-zâde 'Ârif Süleymân Beg Efendi (38/b)

²⁶ Asıl adı Ahmed Ziver Efendi'dir. Hacıoğlupazarcık'ta doğdu. 1174/1760-61 yılında vefat eden Ziver, Silivrikapı'da medfundur (Bülbül 2014). Mecmuada yer alan manzume Ahmed Ziver Efendi'ye ait olabileceği gibi bu yüzyılda yaşayan ve Ziver mahlasını kullanan başka bir şaire de ait olabilir.

²⁷ Şiir mecmualarının biyografik değeri hakkında bk. Atik Gürbüz, İ. (2012). Şiir Mecmualarının Biyografik Değerine Dair Araştırmalara Ek. *TÜBAR*(XXXII), 147-157.; Aydemir, Y. (2011). Biyografi Kaynağı Olarak Mecmualar. *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (s. 87-100). Ankara: Grafiker Yayınları.; Gürbüz, M. (2011). Biyografik Değer Bakımından Şiir Mecmuaları. *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (s. 315-328). Ankara: Grafiker Yayınları.; Köksal, M. F. (2011). Biyografik Kaynak Olarak Şiir Mecmuaları ve Kastamonulu İshâk-zâde Fevzi Mecmuası. *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (s. 449-469). Ankara: Grafiker Yayınları.; Zülfe, Ö. (2011). Biyografik Bilgiler Açısından İki Nazire Mecmuası. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(18), 151-169.

Bahtî	Mülâzımdan Dâvud Paşalı Bahtî Mehmed Efendi (3/b), Bahtî Mehmed Efendi (5/b, 22/b), Müderrisîn-i Kirâmdan Bahtî Mehmed Efendi (47/a)
Behcet	Li-nâmıkihi'l-fakîr (30/a)
Besîm	Gazel-i Bî-me'âl-i 'Abd-i Fakîr Kırımı Besîm 'Ömer Efendi (30/b)
Emîn	Merhûm 'Âtîf Efendiniûn Mühürdârı Mehmed Emîn Efendi (17/b, 37/b, 51/a), Sâlifü'z-zikr Mehmed Emîn Efendi (26/b)
Feyzullâh	Meşâyih-i Kirâmdan Feyzu'llâh Dede (11/a)
Feyzî	Edirneli Elîfi-zâde Feyzu'llâh Efendi (15/a), Kuzâtdan Edirneli Elîfi-zâde Feyzu'llâh Efendi (49/a)
Hacı Emîn Çelebi	Mühürdâr Hacı Emîn Çelebi (31/a)
Hâkim	H'âcegân-ı Hümâyûndan Hâkim Efendi (32/a)
Halef	Sâbikan İstanbul Barut-hânesi Nâzırı Halef Mehmed Efendi (14/b, 48/a), Halef Mehmed Efendi (51/a)
Hasib	Mevâlî-i 'Îzâmdan Sâbikan Bağdâd Kâzısı Bursevî Mü'min-zâde Hasib Seyyid Ahmed Efendi (16/b), Bağdâd Mollası Burusevî Mü'min-zâde Hasib Seyyid Ahmed Efendi (41/a), Sâbikan Bağdad Kâzısı Burusevî Mü'min-zâde Hasib Seyyid Ahmed Efendi (50/b)
Haşmet	Müderrisîn-i Kirâmdan 'Abbâs Efendi-zâde Haşmet Mehmed Efendi (28/b), 'Abbâs Efendi-zâde Haşmet Efendi (39/a)
'İffet	Müderrisîn-i Kirâmdan 'İffet Efendi (16/b),
İsmet	Sadr-ı Esbak İbrahim Paşa Merhûmuñ Hazîne Kâtibi Seyyid Hasan Efendi (29/a), Sadr-ı Esbak Merhûm İbrâhîm Paşanuñ Hazîne Kâtibi Seyyid Hasan Efendi (32/b)
Kâşif	Ser-halife-i Mektûbî Hazret-i Sadr-ı A'zamı Kâşif Mehmed Emîn Efendi (11/b)
Mâhir	Kâtib-i Kethudâ-yı Hazret-i Sadr-ı A'zam Hulefâsından Mâhir Efendi (19/b), Kâtib-i Kethudâ-yı Sadr-ı 'Âlî Hulefâsından Mâhir Efendi (50/a, 52/a)
Meşreb	Müderrisînden 'İlmî Efendi Yegeni Hâlâ Kâsım Paşa Nâ'ibi Meşreb 'Alî Efendi (49/a)
Musîb	Rûmili Kuzâtdan Musîb Efendi (12/b)
Münîf	Nâdire-gû Merhûm Münîf Efendi (26/b)
Müsellem	Gülşenî Şeyhi Müsellem Ahmed Efendi (29/b), Edirneli Gülşenî Şeyhi Müsellem Efendi (36/b)
Necîb	Kuzât-ı Mısriyyeden Hâlâ Bender-i Reşîd Kâzısı Olan Eyyûbde Sâkin Suyolcî-zâde Necîb Efendi (19/a)
Neşâtî	Dâvud Paşa İmâmı-zâde Neşâtî Çelebi (2/a, 4/a), Neşâtî Çelebi (7/a)

Nevres	Sâlifü'z-zikr Mevâlî-i Kirâmdan Nevres 'Abdü'r-rezzâk Efendi (21/b), Sâbıkan Filibe Mollâsı Güzide-i Şu'arâ-yı 'Asr u Yegâne-i Münşiyân-ı Dehr Faziletlü Nevres Abdü'r-rezzâk Efendi (30/a), Mevâlî-i Kirâmdan Nevres 'Abdü'r-rezzâk Efendi (37/a)
Nizâmî	Ruhâvîyyü'l-asl Seyyid Şeyh Nizâmî Mehmed Efendi (49/a)
Râ'if	Malatyalı Vezîr İbrâhîm Paşa-zâde Râ'if İsmâ'il Beg (31/b)
Rahmî	Sâbıkan Vak'a-nüvis-i Sefâret-i İnan Kırımî Rahmî Efendi (26/b)
Râsih	Hisâr Agası Râsih Mehmed Aga (23/b, 48/a),
Remyî	Mektûbî Hazret-i A'zamı Hulefâsından Remyî 'Alî Efendi (11/b)
Rif'at	Cizye Başbâkî Kulı Sâbık Mühürdâr Mustafâ Aga-zâde Rif'at Süleymân Aga (46/a)
Rûhî	Şeyhü'l-islâm-ı Sâbık Merhûm Hayâtî-zâde Efendinün Mektûbçısı Müderrisîn-i Kirâmdan Rûhî Efendi (21/b)
Rüstem	Re'is-i Sâbık Merhûm Mustafâ Efendinün Dâmâdı Sâbıkan Baş Mukâta'acı Rüstem Ahmed Efendi (47/b)
Sa'id	Mâliye Kalemi İkinci Halifesi Çavuş-zâde Mustafâ Efendinün Oğlu Sa'id Çelebi (2/b), Çavuş-zâde Sa'id Çelebi (22/b), Mâliye İkinci Halifesi Çavuş-zâde Efendinün Oğlu Târih H'âcesi Sa'id Efendi (47/a)
Vânî	Memdûh-ı Müşârün-ileyhün Çukadarlarından Vânî Hâcı Mustafâ (5/b), Çukadar-ı Veliyyü'n-ni'amdand Sâbıku'z-zikr Vânî (11/a),
Vâsif	Gâh Kâzî vü Gâh Vezîr Agası vü Gâh Mütevellî Olup Vakt Vakt Rengden Renge Girerek Halk Degül Kendüsü Dahı Kendünün Kankı Gürûhdan Olduğunu Bilmeyen Erzurûmî Vâsif Aga veyâ Efendi (6/a), Mârû'z-zikr Erzurûmî Vâsif (10/b)
Vâsif Ahmed	Vâsif Ahmed Efendi (46/b, 47/b)
Vehbî	Kuzâtdan Vehbî Nâm Bir Zât (49/b)
Zihnî	Şeref-yâb-ı Hizmet-i Sebt-i Kasâ'id Antâkîyyü'l-asl 'Abdu'llâh Zihnî (6/b)
Zîver	Zîver Ahmed Efendi (9/b, 17/a, 23/a, 51b)

1.5. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekilleri

Mecmuada yer alan 111 manzume 7 farklı nazım şekli ile yazılmıştır. Mecmuada genellikle kıt'a ve kaside nazım şekli ile yazılan şiirlerin yoğunluk arz ettiği görülmektedir. Bunun yanında sayıları sınırlı olmakla birlikte gazel, tahmis ve terci-i

bend gibi nazım şekilleri ile yazılmış şiirler de mevcuttur. Mecmuadaki şiirlerin nazım şekilleri ve sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Sıra	Nazım şekli	Adet
1.	Kıt'a	52
2.	Kaside	43
3.	Gazel	6
4.	Tahmis	6
5.	Terci-i Bend	2
6.	Mesnevi	1
7.	Nazm	1
	Toplam	111

1.6. Mecmuada Yer Alan Nazım Türleri

Mecmuada yer alan şiirlerin nazım türlerine baktığımızda en fazla tarih türünde yazılan manzumelerin yer aldığı görülmektedir. Defterdar Behcet Efendi'nin hayatında vuku bulan çeşitli olaylara tarih düşürmek için yazılan bu manzumeler ayrı bir başlık altında değerlendirilecektir. Sayıları sınırlı olmakla birlikte tarihler dışında mecmuada ramazâniyye, ıydiyye, bahâriyye, ariza/arz-ı hâl ve kudûmiyye gibi çeşitli nazım türleri ile yazılmış manzumeler de bulunmaktadır.

Mecmuada Defterdar Behcet Efendi'ye sunulan ramazâniyye türünde yazılmış 6 manzume yer almaktadır. Bunlardan ikişer tanesi Neşâtî ve Hâsib, birer tanesi ise Vâsıf ve Zihni Efendi tarafından kaleme alınmıştır. Bu manzumelerin tamamı kaside nazım şekli ile tanzim edilmiştir.

'Arz-ı hâl/ariza türünde yazılan manzume sayısı 5'tir. Bu manzumeler Vâsıf, Vehbî, Kâşif, Feyzî ve Neşâtî tarafından kaleme alınmıştır. Vehbî ve Vâsıf tarafından yazılanlar kıt'a, diğerleri ise kaside nazım şekline sahiptir.

ıydiyye türünde yazılan manzume sayısı 4'tür. Bu manzumeler Bahtî, Neşâtî, Zihni ve Haşmet tarafından kaleme alınmıştır. Manzumelerin üçü kaside nazım şekli ile yazılmıştır. Neşâtî tarafından kaleme alınan ıydiyye ise gazel nazım şekli ile yazılmış olup muhteva itibarıyla da dikkat çekicidir. Neşâtî'nin bu manzumesi muhtevayla uyumlu olacak şekilde "koç, kurban, kasap, ıyd-ı adhâ, çengel, satır, kuzu" gibi kasaplık terimleri ile yazılmıştır.

Kudûmiyye türünde yazılan manzume sayısı 4'tür. Bu manzumeler Zihni, Rif'at, Vâsıf ve Hâfız tarafından kaleme alınmıştır. Zihni ve Rif'at tarafından yazılan manzumeler kaside, Vâsıf tarafından yazılan kıt'a ve Hâfız tarafından yazılan manzume gazel nazım şekline sahiptir. Bu manzumeler, Defterdar Behcet Efendi'nin İstanbul'a teşrif etmesi üzerine kaleme alınmıştır.

Bahâriyye türünde yazılan manzume sayısı ise 4'tür. Bu şiirler Zihni, Halef, Emin ve Ziver tarafından kaside nazım şekliyle kaleme alınmıştır.

Aşağıdaki tabloda mecmuada yer alan şiirlerin nazım türleri ve sayıca dağılımları gösterilmiştir:

Sıra	Nazım şekli	Adet
1.	Tarih	46
2.	Ramazaniyye	6
3.	Arıza/Arz-ı Hâl	5
4.	Bahariyye	4
5.	Iydiyye	4
6.	Kudûmiyye	4

1.6.1. Mecmuada Yer Alan Tarihler ve Behcet Efendi ile İlgili İfadeler

Mecmuada yer alan tarih sayısı 46'dır. Bu manzumelerden 5'i Behcet Efendi'nin 1159/1746 tarihinde defterdarlık görevine tayin edilmesini tebrik amacıyla kaleme alınmıştır. Rahmî, Vâsîf, Müsellem ve Emîn tarafından kaleme alınan bu manzumeler kıt'a nazım şekline sahiptir. Şairler bu manzumelerinde Behcet Efendi'yi "ma'den-i himmet, menba'-ı cûy-ı ma'ârif, semiyy-i fahr-ı âlem, müsteşâr-ı saltanat, nigû-haslet, matla'-ı vech-i izzet" gibi sıfatlarla nitelendirmiş ve onun tayiniyle birlikte defterdarlık makamının behcet bulduğunu ifade etmişlerdir.

Örneğin aşağıdaki beyitte Rahmî, on üç yıl defterdar mektupçuluğu yapan Behcet Efendi'yi "yüce himmet sahibi mektupçu" ve "kalem erbabının Müşterî yıldızı" olarak tavsif etmiş ve onun asrın kâtiplerinin âlimi olduğunu dile getirmiştir:

*Mektûbî-i 'âlî-himem Bercîs-i erbâb-ı kalem
Küttâb-ı aşruñ lâ-cerem haqqâ odur dâniş-veri* (vr. 35a)

Mecmuada Vâsîf ve Necîb tarafından kaleme iki tarih kıt'ası ise Behcet Efendi'nin 1163/1750 tarihinde tersane emini olmasını tebrik niyetiyle kaleme alınmıştır. Necîb, kaleme aldığı tek beyitlik manzumesinde onu, "mücahitlik gemisinin emini" olarak tavsif etmiştir. Vâsîf ise Behcet Efendi'nin daha mektupçu iken cömertlik ve sevinç mührünü çıkararak hayli şöhret sahibi olduğunu ifade ederek onun tersane emini olmasını tebrik etmiştir:

*Dağı mektûbî iken şafha-i âlemde Hâtemveş
Çıkarmış idi mühr-i cûd u behcet içre haylî ad*

*Emîn oldı sa'âdet ile tersâ-hâneye şimdi
Eger bahtuñ var ise mâverâsı olmaz istib'âd* (vr. 19a)

Mecmuada yer alan 15 manzume ise Behcet Efendi'nin 1163/1750 tarihinde ikinci defa defterdar olmasını tebrik ve tebşir niyetiyle kaleme alınmıştır. İffet, Vâsîf, Bahtî, Sa'îd, Rüstem, Zihnî, Râsih, Halef, Fazlî, Meşreb, Feyzî, Vehbî, Nizâmî ve Mâhir bu

amaçla tarih düşüren şairlerdir. Bu tarihlerde Behcet Efendi “zât-ı ‘âlî-menkabet, gürûh-ı h’âcegânuñ serveri, mültecâ-yı zu‘afâ, püşt-i penâh-ı şu‘arâ, behcet-i gencine-i mülk-i cihân, ma‘rifetde ibn-i ‘Abbâdî sehâda Ca‘ferî” gibi sıfatlarla nitelendirilmiştir. Behcet Efendi’nin tersane eminliği görevinin son bulduğu ve eski makamına yeniden sevk edildiği belirtilerek bundan duyulan sevinç dile getirilmiştir.

Örneğin İffet Efendi, Behcet Efendi’nin ikinci defa defterdar olmasını tebrik etmek maksadıyla kaleme aldığı 12 beyitlik manzumesinde, onun bundan evvel de kudretli bir defterdar olduğunu fakat bir yıldır bu görevinden uzak kaldığını ifade eder. Ardından padişahın onun kıymetini anlayarak mükâfatını verdiğini, onun kerem ve irfan sahibi bir zat olduğunu dile getirir:

*Bundan evvel yine iclâl ile defterdâr iken
Müddet-i yek-sâle olmuşdı o hizmetden berî*

*Soñra kadrin fehmi idüp itdi mükâfâtın velî
Şâh-ı ‘aşruñ kalb-i âgâh-ı kerâmet-perveri*

*Görmedük biz varsa eslâfında görmüş söylesün
Böyle bir şâhib-kerem zât-ı ma‘ârif-güsteri* (vr. 16b)

Mecmuada Münîf, Rahmî ve Emîn Efendi tarafından kaleme alınan manzumelerden ise Behcet Efendi’nin 1155/1742-43 tarihinde bahçesine bir kasır inşa ettirdiğini öğrenmekteyiz. Şairler gönle ferahlık ve sevinç bahşeden bu kasrın, eşsiz bir yer olduğunu manzumelerinde dile getirmişlerdir. Örneğin aşağıdaki beyitte Rahmî Efendi bu kasrın çatısının gölgesini kavuşma gecesine, duvarının yüzeyini ise bayram gününün sabahına benzetmiştir:

*Sâye-i saķfı sürür-efzâ şeb-i vuşlat gibi
Şafha-i dîvârı hem-reng-i şabâh-ı rüz-ı ‘ıyd* (vr. 26b)

Emîn Efendi, havası insan ruhundan daha saf, suyu ise cennetteki Kevser ırmağı gibi şifalı olan bu kasrın etrafının cennet misali olduğunu dile getirmiştir. Emîn Efendi’nin bu manzumesi aynı zamanda bu kasrın kitabesinde de yazılıdır:

*Hevâsı rûhdan şâfî şuyı Kevşer gibi şâfî
Mişâl-i cennet etrâfi münevver başka bir vâdî* (vr. 26b)

Fennî Efendi ise 1156/1743-44 tarihinde bu kasrın altına bir serdab (suyun soğuk kalmasına yarayan yer altı odası) yapılması vesilesiyle 7 beyitlik bir kıt’a kaleme almıştır:

*Olup tevfiķe mazhar yümn ile bir zât-ı vâlâ-şân
Bu dil-keş hoş-nümâ serdâbı bünyâd cyledi zîbâ* (vr. 27a)

Mecmuada yer alan dokuz manzume ise Defterdar Behcet Efendi’nin 1160/1747-48 tarihinde bir hane inşa ettirmesine tarih düşürmek amacıyla kaleme alınmıştır. Bu

manzumeler Rûhî, Nevres, Zihnî, Sa'îd, Bahtî, Ziver, Vâsîf, Râsîh ve Musîb tarafından kaleme alınmıştır. Bunlardan Vâsîf ve Musîb tarafından yazılanlar kaside, diğerleri ise kıt'a nazım şeklindedir. Resimlerine ünlü ressam Manî'nin, nakışlarına ise Behzad'ın gönül verdiği bu yeri şairler “*âli-serây, rif'at-âbâd, cây-ı dil-keş, beyt-i musanna', behcet-âbâd*” gibi çeşitli sıfatlarla nitelendirmiş, Behcet Efendi'nin bu yerde daima saadet içinde yaşaması temennisinde bulunmuşlardır.

*Hezârân âferîn üstâdına ressâmına taḥsîn
Daḥı biz böyle bir beyt-i muşanna' görmedük aşlâ*

*Mübârek eyleyüp yümn ü sa'âdetle kedersizce
O zât-ı ekremi câhında dâ'im eylesün Mevlâ (vr. 23b)*

Mecmuada Nevres tarafından kaleme alınan bir tarih kıt'ası ise Behcet Efendi'nin 1159/1746-47 tarihinde Üsküdar'da Bandırmalı Şeyh Yusuf Celvetî'nin tekkesini tamir ettirmesi hasebiyle yazılmıştır. Bu manzumede Behcet Efendi'nin defterdar olmasıyla defterdarlık makamının behcet bulduğu ve onun devrinde bu tekke dışında da birçok imareti tamir ettirdiği ifade edilmektedir:

*Bulalı zâtıyla defterdârlık behcet hele
Lâzım oldu ḥalka Ḥaḥkuñ şükr-i ḥaḥk-ı ni'meti*

*Fıtratında feyz ü ḳalbinde kerâmet var ki hep
Ḥayra mâ'il niyyeti iḥsâna dâ'ir fikreti*

*Behcet-âbâd itdi defter-ḥâneyi in'âm ile
Ba'd-ezîn irâda yokdur ḥâceḡanuñ minneti*

*Çok ḥarâb-âbâdı yapıdı luḡfi ta'mir eyleyüp
Az 'imâret var k'anuñ olmaya vaḥf-ı himmeti*

*Yapdı ez-cümle yıkılmışken bu zîbâ tekyeyi
Celvetîye gösterüp ḥalvet-sarây-ı cenneti (vr. 37a)*

Mecmuada Yer Alan Manzumelerden Örnekler

1.²⁸

Memdûh-ı Müşârün-ileyhûñ Çuqadarlarından Vâni Hâcı Muştâfânuñdur

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün

1. Ey melce' -i hâş u ' avâm ol merkezünde müstedâm
Zât-ı şerîfünde tamâm ' ilm ü edeb hilm ü hayâ
2. Şânuñ bülend ü muhterem kadrüñ sa' id ü muhteşem
Haq zâtuña itmiş kerem fazl u kemâl ile zekâ
3. Pâyende ola devletüñ ' âlî ide Haq rütbetüñ
Dâ'im ola hem himmetüñ ey menba' -ı cüd u şehâ
4. İqbâlün olsun pâyidâr pâyüñ dirâht-ı sâyedâr
Olduqça her dem mivedâr nef in göre bay [u] gedâ
5. Haţtuñ müselsel şivekâr her harfi bir zülf-i nigâr
Her noqtası müşgîn-gubâr satr-ı laţîfi cân-fezâ
6. Reftâr-ı haţtuñ gâlibâ görmüş ' Uţârid zâhiren
Ögrenmek ister vâkı' â haţ-ı selisünden edâ
7. Hâmeñ dürür mu' ciz-beyân tab' -ı şerîfün nükte-dân
Zıkr-i cemilün ba' d-ezân vird-i zebân itsem revâ
8. Rütbeñ celî zâtuñ sa' id ola günün hem-vâre ' ıyd
Devlet ile ' ömrün mezîd itsün cenâb-ı Kibriyâ
9. Evşâfuñ ey merd-i güzîn itdükçe bu kalb-i hazîñ
Olsa sezâdur ba' d-ezîn kemter kuluñ şî' r-âşinâ
10. Tab' um hayâl-i hâm ider râz-ı dilin i' lâm ider
Bir hizmet istirhâm ider ihsân olursa **Vâniyâ**

²⁸ Mecmû'a-i Eş'âr, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 5b.

2.²⁹**Mezbür Neşâtinüñ ‘Arz-ı Hâl Manzumesidür***Meḫ’ülü Fâ’ilâtü Meḫ’îlü Fâ’ilün*

1. Ey dâver-i huceste-şiyem zât-ı muhterem
V’ey bâb-ı rif’at ü keremi melce-i himem
2. Ey ṭab’-ı pâki maṭla’-ı hırşîd-i ma’delet
V’ey südde-i sa’âdeti ser-çeşme-i kerem
3. Gelseydi devr-i mekremetünde bu ‘âleme
Hâtem ne mümkün idi k’ola cüd ile ‘alem
4. Dergâhınun kemine ğubârı degül midür
Şihhat-resân-ı nazra-i çeşm-i ‘alîl-i ğam
5. Dil dergeh-i sa’âdetüne ‘arz-ı hâl ider
Olmağla derd [ü] ye’s ile üftâde-i elem
6. Dest-i zarûret aldı girîbân-ı şabrumı
Aşlâ felekden olmadı bir gün müsâ’adem
7. Çok demler oldu kîse-i ümmîde girmedi
Mağşûş u şâf nukre ile kemterin direm
8. Bak hâlüme sezâ-yı ‘atâ vü ‘inâyetüm
Allâh bilür zarûret-i aḫvâli bîş ü kem
9. Dergâh-ı behcetünde Neşâti ğarîbdür
Eyler du’â-yı devletüñi şâm u şubḫ-dem
10. Hâkdan recâmuz oldu ilâ sâ’atü’l-ḫarâr
Dergâhuña şafâ vü neşât ola müzdeḫam
11. Âyîne-i zamîrünüñi pâk eyleyüp Hudâ
Bâd-ı elemle irmeye kemter ğubâr-ı ğam

²⁹ *Mecmû’a-i Eş’âr*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 2b.

3.³⁰

**Cizye Başbâkı Kulu Sâbık Mühürdâr Muştafâ Ağa-zâde Rif'at Süleymân Ağanuñ
Tehniyet-i Kudüm-ı Hâtemâelerini Müstemil Manzumesidür**

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Çın seher peyk-i şabâ ile beşâret geldi
Yüzi güldi çemenistâna şetâret geldi
2. Tâb-ı hicrân ile pejmürde olan gönçelere
Şerbet-i şeb-nem-i vaşl ile tarâvet geldi
3. Bülbülün zârı tutup 'âlemi gülmezdi yüzi
Ağlamış çihresine şimdi beşâşet geldi
4. 'Aqlımız gitmiş idi hicr ile ammâ şimdi
Bîd-i Mecnûna daħı 'aql u kiyâset geldi
5. Bir iki gün ne idi şivesi devr-i felegün
İtdügi şivelere şimdi nedâmet geldi
6. Şeref-i maqdem-i iqbâlün ile sultânım
Diyemem kalbe şafâ ile ne hâlet geldi
7. Hâzret-i Behcet Efendi kerem-i Bârî ile
Şahn-ı pehnâ-yı Sitânbûla selâmet geldi
8. Nice behcet kalemi lüle-i âb-ı 'iffet
Zâtı ser-levha-i 'irfâna sa'âdet geldi
9. Nice behcet ki mezâyâ-yı defâtir cümle
Feyz-i Bârî ile tab'ına emânet geldi
10. Zihni bir rütbede kim cümle kavânin-i umûr
Ders-i evvelde aña ders-i nihâyet geldi
11. Dîdeler müjde-i teşrifini tebşîr iderek
Şimdi İstânbula ol kân-ı sa'âdet geldi
12. Dostına oldu bu teşrifi hele 'ıyd ammâ
Hâsed erbâbına bî-şübhe melâlet geldi

³⁰ Mecmû'a-i Eş'âr, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 46a.

13. Bu haberden dil-i mecrûh u perişânumuza
Bir şafâ geldi ki bi-hadd ü nihâyet geldi
14. Hüzün ile nuḡk idemezken bu feraḡla şimdi
Bir ġazel ṡarḡına biñ şevḡ ile ṡâḡat geldi
15. Nâz-ı reftâr ile dün bâġa ol âfet geldi
Serv ü şimşâda taḡayyürle ḡacâlet geldi
16. Geldi ammâ o şeh-i ‘iṡveyi ta‘ ḡîb iderek
Zırlayup it gibi âġyâr-ı nedâmet geldi
17. Faşl-ı ḡelvâda ṡapança yiyerek zâhid-i ḡar
Aġlamış çihresine ḡaylîbeşâset geldi
18. Gelmeġe sîneme va‘ d itmiş idi ol meh-rû
Şaḡlamam râzı sözüm saña emânet geldi
19. Tügme-i sîne ile bend-i miyânın çözerek
Ḳaşd-ı kâlâ-yı vişâline cesâret geldi
20. Yiter uzatma sözi vaḡt-i du‘ âdur şimdi
Bir du‘ â it ki dine ḡalbe ḡalâvet geldi
21. ṡurduġınca bu dîvân-ḡâne-i çarḡ-ı gerdün
Her seḡer diyeler ol kân-ı sa‘ âdet geldi
22. Zâtı mevcûd-ı dîvân-ḡâne-i iḡbâl olsun
Bu du‘ â ḡâṡıra ġüyâ ki kerâmet geldi

4.³¹

Vâşıf Efendinüñ Târiḡidür

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Fe‘ûlün

1. Te‘âlâ’llâḡ zihî ṡarḡ-ı feraḡ-zâd
Ki yok mişlin cihânda itmiş icâd
2. Sa‘ âdetle bu ‘âlî câġġahı
Cenâb-ı şıḡk-ı evvel ḡıldı bünyâd

³¹ *Mecmû‘a-i Eş‘âr*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 23a.

3. Semiyî-i bâ' iş-i icâd-ı 'âlem
Faḥūr-ı ehl-i himmet ma' delet-dād
4. Şadâķat-piše Defterdâr Efendi
Ki yokdur ma' rifetde aña hem-zād
5. Suḥan-ver nükte-perver kâr-âgâh
Seḥî vü 'âķil ü pâkîze emcâd
6. Bu ra' nâ menzili dest-i himemle
Bu dem mi' mâr-ı re'yi kıldı bünyâd
7. Ne cây-ı neşve-pîrâ kim şafâsı
Derûnı kayd-ı ğamdan eyler âzâd
8. Ḥoşâ zîbende tarḥ-ı dil-güşâ kim
İder seyri sūr-ı ḳalbi müzdâd
9. Tarab-efzâ 'aceb devlet-serâ kim
Maşârif ğam şafâdur aña îrâd
10. Hevâsı ğâlib-i ḳaşr-ı Ḥavernaķ
Şafâsı ğıbḩa-senc-i bâğ-ı Şeddâd
11. Rüsûm-ı pâkine dil-dâde Mânî
Nuķûş-ı bergine dil-beste Behzâd
12. Ḥayâl-i resm-i gül-berg ile her dem
Hezârân itmede gülşende feryâd
13. Cihânda olsa mişli dirdüm 'Adnûn
Bu ḩâletle aña ben cennet-âbâd
14. Düşinde vâķı'â seyr itmiş olsa
Bu şîrîn menzili olmazdı ib'âd
15. Keserdi tişesiyle Bî-sutunda
Der ü dîvârnuñ sengini Ferhâd

16. Hüdâyâ âfetünden çeşm-i bedden
Bu beyt-i pâki şakla eyle imdâd
17. Dağı bânisini yâ Rab dü-‘ âlem
Huşul-ı maṭlab ile eyle dil-şâd
18. Şafâ kesb eyleye ber-vefḳ-i hâṭır
İçinde ol kerem-ver vech-i mu‘ tâd
19. Olup günden güne iḳbâli eفزün
Cihânı ide Hâḳ emrine münḳâd
20. Bu cāyuñ şâhibiyle ola yâ Rab
Selâmetle bütün etbâ‘ u evlâd
21. Temâşâda bu ‘ âlî cāygâha
İderken fikr-i târîḥ-i Hudâ-dâd
22. Göründi feyz-i sırr-ı rûḥ-ı Vehbî
Beni bu mışra‘ ile kıldı irşâd
23. Hîtâmına didi yaz böyle târîḥ
Anuñ ey **Vâşif**-ı nâ-kâm u nâ-şâd
24. Bu vâlâ-mesken-i devlet-serânuñ
Revâ şânına dinse Behcet-âbâd (1160)

5.³²

Hîşâr Ağası Râsiḥ Meḥemmed Aġanuñ Târîhidür

Mefâ‘ İlün Mefâ‘ İlün Fe‘ ülün

1. Mu‘ allâ menzilet kân-ı mürüvvet
Dür-i deryâ-yı ‘ iffet zât-ı yek-tâ
2. Cenâb-ı defteri-i şıḳḳ-ı evvel
Sa‘ âdetle bu beyti yapdı ra‘ nâ
3. Zihî ‘ âlî-serây-ı rif at-âbâd
‘ Aceb âşâr-ı nev-ṭarḥ-ı feraḥ-zâ

³² *Mecmû‘a-i Eş‘âr*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 23b.

4. Hemān beytü'l-kaşid-i resm-i dil-cū
Mücedvel sīm ile mecmū'a gūyā
5. Ya ḥod ser-nāme-i dīvān-ı Sābit
Bu cāy-ı dil-keş ü pākīze ḥālā
6. Münakkaş kaşr ile kāşāne-i zīb
K'anuñ her gūşesi faşş-ı nigīn-sā
7. Zer-ender-zer yazılmış kıl kalemle
Ser-i mū yok kuşūrı cennetāsā
8. Bu resm-i dil-nişin ü dil-sitānuñ
'Adīlin görmemişdür çeşm-i dünyā
9. Sa'ādet yümn ü devlet ile dā'im
İçinde şād u ḥandān ide Mevlā
10. Tamāmında yazup **Rāsīḥ** kemīne
İki tārīḥ birbirinden a'lā
11. Muşanna' tarḥ-ı vālā resm-i dil-keş (1160)
Bu beyt-i behcet-efzā vü dil-ārā (1160)

6.³³

**Bi-'ināyeti'l-mülki'l-müte'āl Devletlü 'Ināyetlü Efendimizüñ Def'a-i Şāniyede
Behcet-efrāz Mesned-i Vālā-yı Defterī Olduqlarında Tebrīk-i Cāh-ı Ḥıdīvānelerin
Mutazammın Müderrisin Kirāmından 'İffet Efendinüñ Tārīḥ-i Maḥbū'ıdur**

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Zāt-ı 'ālī-menḳabet Behcet Efendi kim odur
Şimdi ser-tā-ser gürūh-ı ḥācegānuñ serveri
2. Vakfegāh-ı dār-ı inşāsında bir Bercīs felek
Ḥāme gibi pāy-ber-cā bir mekātib çākeri
3. Rif'at-ı şānın görüp olmaz mı naḳd-i cān ile
Kīse-dārı olmağa āyā 'Uḫārid müşteri

³³ *Mecmū'a-i Eş'ār*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 16b.

4. İtseler de rû-nümâ bilmem hele şâyân mıdur
Ṭab‘-ı ‘âlem-tâbına âyîne-i İskenderî
5. Rûy-ı hırşîdi ider ser-meşğ-i kilki dâğ-dâr
Hıyre-sâz eyler fûrûğ-ı re’yi çeşm-i aḥteri
6. Bundan evvel yine iclâl ile defterdâr iken
Müddet-i yek-sâle olmuşdı o hizmetden beri
7. Şoñra kâdrin fehm idüp itdi mükâfâtın velî
Şâh-ı ‘aşruñ kalb-i âgâh-ı kerâmet-perveri
8. Görmedük biz varsa eslâfında görmüş söylesün
Böyle bir şâhib-kerem zât-ı ma‘ârif-güsteri
9. Şimdi ṭursun nevbet-i evlâda insâ eyledi
Ma‘rifetde ibn-i ‘Abbâdı şehâda Ca‘feri
10. Müstedâm olsun hemîşe mesned-i iclâlde
Her umûrında olup tevfiḳ-i Bârî reh-beri
11. Kudsîyân tâ‘âlem-i ma‘niden inşâd itdiler
‘İffetâsâ bu mücevher mışra‘-ı bâlâ-teri
12. Ya‘nî istihsân idüp hep didiler târîḥini
Yümn ile oldı yine Behcet Efendi defteri (1163)

7.³⁴

İstanbul Barut-hânesi Nâzırı Hâlef Meḥammed Efendiniñ Târîḥidür

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Pâdişâh-ı baḥr u ber Sulṭân Maḥmûdü’l-hışâl
İtse lâyıḳdur derinde bendesi İskenderi
2. İstikâmet üzre hıdmet idenüñ dergâhına
Bulmada dâ‘im teraḳḳî zât-ı vâlâ-gevheri
3. Fehm idüp ihlâşını Behcet Efendiniñ yine
Eyledi müstavfî-i emvâl-i genc-i dâveri

³⁴ *Mecmû‘a-i Eş‘âr*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 48a.

4. Bende-perverlik rüsûmın Hâk bu kim icrâ idüp
Rütbe-i vâlâ-yı câh-ı defteri buldı yiri
5. Müjde-i naşb ile geldi ' âleme cümle sürür
Melce'-i a' lâ vü ednâ olmada hâk-i deri
6. Böyle bir ehl-i kalem şâhib-kerem gelmiş midür
Söylesün görmişse eslâfında küttâbuñ biri
7. ' Ömr ü câh-ı devletin yâ Rabb eyle ber-devâm
Her umûrında ola tevfiķ-i Hâkkuñ mazharı
8. Düşdi bâ-tevfiķ harf-i cevheri târih aña
Yümn ile Behcet Efendi oldı yine defteri

8.³⁵

Târih-i Vâşif

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Müşerref eyledi bâ-ı izz ü devlet şadr-ı aqlâmı
Yine bir menba'-ı cüy-ı ma'ârif ma' den-i himmet
2. Semiy-i fahr-ı ' âlem a' n' mektübî efendi kim
Kalem erbâbına olmuşdı zâtı mâye-i şöhret
3. Hudâyâ eyle emr-i müşkilin ' âlemde hep teshîl
Muvaffaķ kıl umûr-ı nâsa çekdürme aña şıķlet
4. Mücevher didi Vâşif bendesi gûş idicek târih
Mübârek kılsun Allâh buldı defterdârlık behcet (1159)

9.³⁶

Re'îs-i Sâbık Merhûm Muştâfâ Efendinüñ Dâmâdı Sâbıkan Baş Muķâta' acı Rüstem Aħmed Efendinüñ Târihidür

Mef'ülü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün

1. Revnaķ-fürüz menķabe-i dest-i defteri
Behcet Efendi tãli'-i sa' d-intimâ ile

³⁵ *Mecmû'a-i Eş'âr*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 35b.

³⁶ *Mecmû'a-i Eş'âr*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 47b.

2. Sevĸ itdi fülk-i maḡlabı eski maĸâmına
Tersânenen yanaşdı muvâfiĸ hevâ ile
3. Mensûb u çâkerânı ṡarab-sâz u pür-sürûr
Ķânûn-nüvâz-ı ḡamd ü Őenâdur nevâ ile
4. Târîḡe cür'et itdi bir eksükli bendesi
Behcet-fezâ-yı Şadr-ı 'ulüvv ol Şafâ ile (1163)

10.³⁷

Târîḡ-i ḡasîb Efendi

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ülün

1. Cenâb-ı ḡazret-i Sultân Maḡmûd
Şehen-Şâh-ı mu'azzam mülket-ârâ
2. İmâm-ı muĸtedâ-yı dîn ü devlet
ḡıdîv-i tâc-dâr-ı ma' delet-râ
3. ḡudâ taḡt-ı Őükûhın dâ'im itsün
Ola günden güne ĸadri mu'allâ
4. İrâḡe ĸaşd idüp âfâĸı cümle
O sultân-ı memâlik rûḡ-ı dünyâ
5. Nizâm-ı devleti fikrin iderken
Olup mülhem bu tevcihâta ḡaĸĸâ
6. Ricâl-i devletinden bir kerîmde
Emîn-i kenz-i iclâl itdi ḡâlâ
7. Bu demde kıldı defterdâr-ı devlet
Ķılup memnûn âfâĸı ser-â-pâ
8. İŐidenler didi Şad bâreka'llâh
Olursa böyle olsun luṡ-ı bercâ
9. ḡudâ tevĸîĸ idüp ḡayr-ı umûra
Be-ḡaĸĸ-ı sûre-i Yâsin ü ṡâhâ

³⁷ *Mecmû'a-i EŐ'âr*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Manzum 575, vr. 35a.

10. O zāt-ı 'iffet āşāruñ yüzinden
Yapılsun bir zamān beyt-i re 'āyā
11. Mükāfāt itdi kevne şimdi devrān
Görünsün nev-be-nev elţāf-ı Mevlā
12. Yapılsun kaçr-ı āmāl-i berāyā
Yağılsun hātır-ı ifsād-ı a' dā
13. Ola hem-vāre düşmen qahra şāyān
Hemīşe şād ola hayl-i ehibbā
14. Te'ālā'llāh zihī hengām-ı şādī
Zamān-ı behcet-ārā ğuşşa-fersā
15. Teşekkür kaçd idüp ğuş eyledükde
Sürürından bu dem kilik-i **Hasībā**
16. Sünūh itdi iderken fikr-i tārīh
Düşüp bir mısra' -ı zībā-yı yek-tā
17. Du'ālarla didi aḥbāb tārīh
Muvaffaq bād-ı defter-dār-ı vālā (1159)
18. N'ola hāmem olursa feyz-i cüyā
Düşer biñ yılda bir bu şevk-i bālā
19. Hudā mā-fi'l-fu 'ādı ide ihsān
Ola hūrşid-i iqbālī mücellā
20. Ola tevfiq-i Bārī reh-nümāsı
Enis-i bezmi ola 'avn-i Mevlā

Sonuç

Çalışmamızın konusunu teşkil eden ve Millet Kütüphanesi Ali Emiri Yazmaları 575 numarada kayıtlı olan eser, 1159/1746 tarihinde defterdarlık görevine getirilen Mehmed Behcet Efendi adına tertip edilmiş bir şiir mecmuasıdır. 53 varaktan müteşekkil olan bu mecmua, edebiyatımızda örneğine az rastlanan şahıslar adına tertip edilen mecmualar sınıfında yer alması hasebiyle önem taşımaktadır.

Eserin tertip/istinsah tarihi ve mürettip/müstensihi hakkında herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Ancak mecmuada on bir manzumesi bulunan Zihni Efendi'nin

şairlerinin başlığında yer alan bazı ifadeler mecmuayı tertip eden kişinin Zihni Efendi olabileceği ihtimalini düşündürmektedir.

Mecmuada üçü Arapça, biri Farsça olmak üzere toplam 111 manzume bulunmaktadır. Bu manzumeler, 18. yüzyılda yaşamış 43 farklı şair tarafından kaleme alınmıştır. Bu şairlerin bazıları hakkında tezkirelerde ve biyografik kaynaklarda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Mecmuada yer alan şiirlerin başlıkları bu şairlerin hayatına ışık tutacak bazı bilgileri ihtiva etmektedir. Aynı zamanda tezkirelerde ismi bulunduğu hâlde bu güne kadar herhangi bir şiir örneğine tesadüf edilemeyen bazı şairlerin şiirleri de bu mecmua vesilesiyle gün yüzüne çıkmaktadır.

Mecmuada yer alan manzumeler kıt'a, nazm, kaside, gazel, mesnevi, terci-i bend ve tahmis nazım şekilleri ile yazılmıştır. En çok örneği görülen nazım şekli kıt'a ve kasidedir. Nazım türlerine baktığımızda ise tarih, ramazâniyye, ıydiyye, bahâriyye, arıza/arz-ı hâl ve kudûmiyye gibi çeşitli nazım türleriyle yazılmış manzumelerin yer aldığı görülmektedir.

Mecmuada en çok örneği görülen manzumeler tarihlerdir. Bu manzumeler, Behcet Efendi'nin defterdar olması, tersane amiri olması, kasr yaptırması, hane inşa ettirmesi, Üsküdar'da Şeyh Yusuf Halveti'nin tekyesini tamir ettirmesi, Siroz'a gitmesi ve dönmesi gibi çeşitli olaylara tarih düşürmek maksadıyla kaleme alınmıştır.

Bu çalışmayla birlikte belli bir şahıs adına tertip edilmiş ve kendi türü içinde farklılık arz eden bir şiir mecmuası daha gün yüzüne çıkarılmakla kalınmamış aynı zamanda padişahından veziriazamına, şeyhülislamından defterdarına kadar birçok şahıs için sayısız manzumenin kaleme alındığı klasik Türk edebiyatının bu alanda sahip olduğu zenginliğinin bir numunesi daha ortaya çıkarılmıştır.

Kaynakça

- Akbayar, Nuri (1998). *Mehmed Süreyya, Sicill-i Osmânî (Yâhud Tezkîre-i Meşâhir-i Osmânî)*. İstanbul: Kültür Bakanlığı-Tarih Vakfı Ortak Yayınları.
- Akkaya, Hüseyin (1994). *Nevres-i Kadim ve Türkçe Divanı*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Akkaya, Hüseyin (2013). Nevres-i Kadîm, Abdürrazzâk. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nevresi-kadim-abdurrazzak>.
- Aksoyak, İsmail Hakkı (2013). Haşmet, Mehmed Abbas Efendi-zâde. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasmet-mehmed-abbas-efendizade>.
- Aksoyak, İsmail Hakkı (2014a). Besîm, Ömer Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/besim-omer-efendi>.
- Aksoyak, İsmail Hakkı (2014b). Müsellem, Ebulvefâ Şeyh Ahmed Müsellem Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/musellem-ebulvefa-seyh-ahmed-musellem>.
- Aksoyak, İsmail Hakkı (2015). Rahmî, Mustafa Rahmî Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rahmi-mustafa-rahmi-efendi>.
- Arslan, Mehmet ve Aksoyak, İsmail Hakkı (2004). *Haşmet Külliyyatı (Dîvân, Senedü'ş-şuara, Viladet-name, İntisabü'l-müluk)*. Ankara : Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Aslan, Murat (2019). Zâtî, Revânî ve Sürûrî Örneğinde Yavuz Sultan Selim'e Yazılan Kasideler. *Türk Dili*, 48-58.
- Atık Gürbüz, İncinur (2012). Şiir Mecmualarının Biyografik Değerine Dair Araştırmalara Ek. *TÜBAR(XXXII)*, 147-157.
- Aydemir , Yaşar (2011). Biyografi Kaynağı Olarak Mecmualar. *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (s. 87-100). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Aynur, Hatice ve Şen, F. Meliha (2019). Hıfzî Ağa'nın (ö. 1173/1759-60) I. Mahmûd İçin Yazılan Şiirler Mecmûası (TSMK-Revan 1977) Üzerine. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 3 (4), 39-73.

- Beşli, Zafer (2007). *Ömer Besim Divanı (Hayatı, Edebi Şahsiyeti, Eserleri ve Divanı'nın İncelemesi)*. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Bülbül, Tuncay (2014). Ziver, Ahmed Ziver Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 17 Şubat 2021], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ziver-ahmed-ziver-efendi>.
- Büyükkarıcı Yılmaz, Fatma (2014). Feyzî (Elîfi), Elîfi-zâde Feyzullâh Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/feyzi-elifi-elifizade-feyzullah>.
- Çınarcı, M. Nuri (2007). *Şeyhülislâm Ârif Hikmet Beyin Tezkiretü's Şu'ârâsı ve Transkripsiyonlu Metni*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tazi.
- Çiftçi, Ömer (2017). *Fatîn Tezkiresi (Hâtimetü'l-Eşâr)*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. [Erişim: 18 Şubat 2021]. e-kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55976,fatin-tezkiresi-pdf.pdf?0>.
- Demirkazık, Hacı İbrahim (2009). *Mustafa Fenni Divan*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Doktora Tezi.
- Demirkazık, Hacı İbrahim (2014). Fennî, Hacı Mustafa. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fenni-haci-mustafa>.
- Demirsoy, Soner (2010). *Vekâyi'-i Ali Paşa (İnceleme-Metin)*. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Efe, Zahide (2019). *Sultan II. Mustafa İçin Yazılan Şiirler Mecmuası*. RumeliDE Dil ve Edebiyat (19), 460-493.
- Elmas, Sevgi (1997). *Rahmi (Kırımlı, Mustafa) Hayatı, Edebi Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni*. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Erdem, Sadık (1994). *Râmiz ve Âdâb-ı Zuraî'ası İnceleme-Tenkitli Metin-İndeks-Sözlük*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Ergun, Sadettin Nüzhet (1936). *Türk Şairleri*. C.3. İstanbul.
- Göker, İnan ve Ekinci, Ramazan (2014). Hasib, Mü'min-zâde Ahmed Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasib-muminzade-ahmed-efendi>.

- Gürbüz, Mehmet (2011). Biyografik Değer Bakımından Şiir Mecmuaları. *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (s. 315-328). Ankara : Grafiker Yayınları.
- Hakverdioğlu, Metin (2007). *Edebiyatımızda Lâle Devri ve Nevşehirli Dâmat İbrâhim Paşa'ya Sunulan Kasideler İnceleme-Metin*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Işınsoy Durmuş, Tuba (2020). Yöneticilere Sunulan Kasideler Üzerinden Osmanlı Edebi Himâye Geleneğinin Seyri. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*(25), 191-275
- İnan, Göker (2013). Ahmed Hasib Efendi'nin Mecmûa-i Tevârih'i. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Kaplan, Yunus (2014). Kâşif, Şâtır-Zâde Mehmed Emîn Kâşif Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kasif-satirzade-mehmed-emin-kasif>.
- Kayaokay, İlyas (2017). Şeyhülislâm Yahyâ İçin Yazılan Kasideler. *Millî Kültür Araştırmaları Dergisi (Mikad)*, 1(2), 108-159.
- Kesik, Beyhan (2014a). Mâhir, Lütfullâh Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mahir-lutfullah-efendi>.
- Kesik, Beyhan (2014b). Necib, Suyolcu-zâde Mehmed Necib Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necib-suyolcuzade-mehmed-necib>.
- Kesik, Beyhan (2014c). Rûhî, Mustafa Rûhî Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-mustafa-ruhi-efendi>.
- Kesik, Beyhan (2014d). İffet, Mustafa İffet Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/iffet-mustafa-iffet-efendi>.
- Kesik, Beyhan (2014e). Emîn, Abbas-zâde Mehmed Emîn Efendi. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 07 Ocak 2021], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/emin-abbaszade-mehmed-emin-efendi>.
- Kılıç, Atabey (2012). Mecmûa Tasnifine Dair. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, s.75-96.
- Köksal, Mehmet Fatih (2011). Biyografik Kaynak Olarak Şiir Mecmuaları ve Kastamonulu İshâk-zâde Fevzi Mecmuası. *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk*

- Edebiyatında Biyografi Sempozyumu Bildirileri Kitabı* (s. 449-469). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Köksal, Mehmet Fatih (2012). *Şiir Mecmualarının Önemi ve "Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi"* (MESTAP). Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori. İstanbul: Kesit Yayınları, s. 83-101.
- Kurnaz, Cemal ve Tatçı, Mustafa (2001). *Mehmet Nâil Tuman Tuhfe-i Nâilî Divân Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri*. Ankara: Bizim Büro Yayınları.
- Mecmû'a-i Eş'âr*, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, T 2976.
- Mecmû'a-i Eş'âr*, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, T 2961.
- Mecmû'a-i Eş'âr*, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, T 2993.
- Mecmû'a-i Eş'âr*, Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Manzum 717.
- Mecmû'a-i Eş'âr*, Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Manzum 720.
- Mecmû'a-i Eş'âr*, Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Manzum 575.
- Oğraş, Rıza (2018). *Es'ad Mehmed Efendi Bağçe-i Safâ-endûz*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. [Erişim: 18 Şubat 2021]. e-kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/59393,esad-mehmed-efendi-bagce-i-safa-enduzpdf.pdf?0>.
- Öntürk, Ahmet (2018). *Klasik Türk Şiirinde Valilere Sunulan Kasideler*. Van: Yüzüncüyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Özenmiş Tuzalan, Sebahat (2010). *Şeyhülislamılara Sunulan Kasideler*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Özerol, Nazmi (2013). *Ârif Efendi. Mecmû'a-i Eş'âr: III. Selim'le ilgili şiirler*. Malatya: Serhat Matbaacılık.
- Öztürk, Furkan (2018). *Silâhdâr-zâde Mehmed Emîn Tezkire-i Silâhdâr-zâde*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. [Erişim: 18 Şubat 2021]. e-kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58902,tezkire-i-silahdar-zadepdf.pdf?0>.
- Piroğlu, Hatice (2019). *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesinde E.H. 1487 Numarayla Kayıtlı Bir Mecmûa-i Tevârih (İnceleme-Metin)*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

- Süngü, Zeynep (2020). Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Yeni Çalışmalar Bibliyografyası ve MESTAP. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 25, 917-1056.
- Şemseddin Sâmî (1999). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Çağrı Yay.
- Tankuş, Mustafa (2002). *Ârif Süleyman Divanı (Hayatı, Eserleri ve Divanı)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Topak, Zafer (2006). *Ahmet Müsellem Efendi ve Divanı'nın Tenkitli Metni*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi
- Tunç, Semra (2013). Ârif Süleyman. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/arif-suleyman>.
- Tunçadam, Özcan (2019). *Klasik Türk Şiirinde Şeyhülislâmlara Sunulan Kasideler*. Van: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Ünver, Niyazi (2002). Behcet. *Türk Dünyası Ortak Edebiyatı, Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi* (Cilt 2, s. 200). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Yalçın, Süreyya (2015). *Fatih Sultan Mehmed'e Sunulan Kasideler*. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Yekbaş, Hakan (2013). Râsih, Mehmed. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. [Erişim: 23 Aralık 2020], <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rasih-mehmed>.
- Yıldız, Enes ve Batur, Halil (2019). Fransa Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Bölümü 1035 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının MESTAP'a Göre Tasnifi. *Külliyat Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, 7, 17-72.
- Yıldız, Enes (2020). Sultan III. Mustafa'ya Sunulan Cülûsiyyeleri İçeren Bir Mecmua. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi [Journal Of Academic Literature]*, 6(12), 130-153.
- Yılmaz, Ali (1996). *Kanuni Sultan Süleyman'a Yazılan Kasideler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Zülfe, Ömer (2011). Biyografik Bilgiler Açısından İki Nazire Mecmuası. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(18), 151-169.
- Yılmaz, Kadri H. (2019). *18. Yüzyıl Hattat Şairi Suyolcu-zâde Necîb ve Divanı*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Millet Kütüphanesi “Ali Emiri Manzum 575” Numaralı Mecmuanın MESTAP’a³⁸ Göre Tasnifi

Sayfa	Mahlas	Matla’ Beyti/Bendi	Makta’ Beyti/Bendi	Nazım Şekli/Be nt Sayısı	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
2a	Neşâî	Geldi görindi sipihr üzre hilâl-i Ramazân Cilve-ger oldı dil-i zâra hayâl-i Ramazân	Neyyir-i a’ zâm-ı iqbâlün ola tâbende Haşre dek hem-çü qanâdîl-i leyâl-i Ramazân	Kaşîde/20	Ramazâ niyye	<i>Fe’ ilâtün</i> <i>Fe’ ilâtün</i> <i>Fe’ ilâtün</i> <i>Fe’ ilün</i>	Başlık: Dâvud Paşa İmâmı-zâde Neşâî Çelebinün Ramazaniyye Kaşîde-i Beççesidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Neşâî mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
2b	Neşâî	Ey dâver-i hüceste-şiyem zât-ı muhterem V’ey bâb-ı rif at ü keremi melce-i himem	Âyine-i zamirüni pâk eyleyüp Hudâ Bâd-ı elemle immeye kemter gubâr-ı gam	Kaşîde/11	‘Arz-ı Hâl	<i>Mef’ ülü</i> <i>Fâ’ ilatü</i> <i>Mefâ’ ilü</i> <i>Fâ’ ilün</i>	Başlık: Mezbûr Neşâîninün ‘Arz-ı Hâl Manzûmesidür

³⁸ Mecmualarla ilgili yapılan ilmi çalışmaları daha derli toplu bir hale getirerek okuyucu ve araştırmacıların hizmetine sunmak maksadıyla ilk olarak 3 Mayıs 2011 tarihinde “*Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*” başlığı altında bir sempozyum düzenlenmiş ve bu sempozyumda sunulan bildiriler aynı adla kitaplaştırılmıştır (Aynur vd. 2012). Ardından 30 Haziran 2012 tarihinde Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının himayesinde “*Osmanlı Şiirinin Hazinesi: Mecmualar ve Cönkler Çalıştayı*” gerçekleştirilmiş ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) Prof. Dr. Fatih Köksal’ın öncülüğünde başlatılmıştır. Son olarak 27-28 Ekim 2017 tarihlerinde “*MESTAP (Şiir Mecmualarının Tasnifi Projesi) Çalıştayı*” gerçekleştirilmiş ve bu çalıştayda (<https://mestap.com>) sitesinin tanıtılması, veri tabanının nasıl işlediği ve metinlerin veri tabanında nasıl yer alacağı gibi konular ele alınmıştır. Mestap Projesi ile ilgili detaylı bilgi için bk. Köksal, M. Fatih (2012). *Şiir Mecmualarının Önemi ve “Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi” (MESTAP)*. Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori. İstanbul: Kesit Yayınları, s. 83-101.

Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi ile mecmualarla ilgili yapılan çalışmaların sayısı oldukça ivme kazanmakla birlikte daha sistemli bir hale dönüşmüştür. Şiir mecmuaları hakkında yapılan son çalışmalar hakkında bk. Süngü, Z. (2020). Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Yeni Çalışmalar Bibliyografyası ve MESTAP. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 25, 917-1056.

							Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Neşâti mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
2b	Sa'îd	Debir-i çire-dest-i hâme itsün vaşf ile anı Ruh-ı evrâkı hem-reng-i haţ-ı müşgîn-hübânı	Hemâre 'uhde-i zâtı müberrâ zimmet-i ğamdan Hemişe bîkr-i devlet der-kenâr-ı sine-i cânı	Kaşide/27	-	<i>Meîâ'ülün</i> <i>Meîâ'ülün</i> <i>Meîâ'ülün</i> <i>Meîâ'ülün</i>	Başlık: Mâlîye Kâlemi İkinci Hâlifesi Çavuş-zâde Muştâfâ Efendinin Oğlu Sa'îd Çelebinün Kaşidesidir
3a	Sa'îd	Gel ey kîlk-i zebân-âver beyâna Kilîd ol genc-i taḅ'-ı şâygâna	Olasın câh-ı istifâda kâ'im Budur da'vât-ı hayrum saña dâ'im	Kaşide/47	-	<i>Meîâ'ülün</i> <i>Meîâ'ülün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Bu Dağı Merkûm Sa'îd Çelebinün Kaşidesidir
3b	Baḫtî	Ḥayr-ı maḫdem beyti teşrîf 'ıyd-ber-bâlâ-yı 'ıyd 'ıyd-ber-bâlâ-yı 'ıyd u 'ıyd-ber-bâlâ-yı 'ıyd	Her bir emrûn fihris-i ser-nâme-i tevfiḫ idüp Her merâmuñ ziver-i te'yîd-i feyz-ârâ-yı 'ıyd	Kaşide/13	Iydiyye	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Mülâzımdan Dâvud Paşalı Baḫtî Meḫmed Efendinin Kaşide-i Beççe-i 'ıydiyyesidir
4a	Baḫtî	'ıyduñ kudûm-ı köhne bahâra şitâbı var Birbirine 'izâr u ḫaṭuñ piç ü tâbı var	Her rûz-ı 'ıyd u ḫadr-i sa'îd ola her şebi Tâ şubḫ ile mesânuñ iyâb u zehâbı var	Kaşide/12	-	<i>Meî'ülî</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meîâ'ülü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bu Dağı Baḫtî Efendininüdür
4a	Neşâti	Beni koç başına ḫurbâna tiğ-i ğamze âmâde Gönül bir âfet-i kaşşâba dūşdi 'ıyd-ı adḫâda	Hemişe 'ıydı ebek 'ömr ü iḫbâli ola eẓzün Budur ancak du'âmuz dergeh-i Bârî Te'âlâda	Gazel/8	Iydiyye	<i>Meîâ'ülün</i> <i>Meîâ'ülün</i> <i>Meîâ'ülün</i> <i>Meîâ'ülün</i>	Başlık: Dâvud Paşa İmâmî-zâde Neşâti Çelebinüdüdür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Neşâti mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
4b	'Ârif	Sepide-dem ki esüp bād-ı reh-ber-i lâle Cihânı eyledi tezyin ziver-i lâle	Naşib-i sine-i ḫussâdı ola leyl ü neḫâr Sihâm u tiğ-i ḫavâdiş çü ḫançer-i lâle	Kaşide/58	-	<i>Meîâ'ülün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Meîâ'ülün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Mülâzımın-ı Kirâmdan 'Ârif Efendinin Kaşidesidir Bu şiir, 'Ârif Süleymân Divânı'nda bulunmamaktadır.
5b	Vânî	Ey melce'-i ḫâş u 'avâm ol merkezünde müstedâm Zât-ı şerîfünde tamâm 'ilm ü edeb ḫilm ü ḫayâ	Ṭab' um ḫayâl-i ḫâm ider râz-ı dilin i'âm ider Bir ḫizmet istîrḫâm ider iḫsân olursa Vâniyâ	Kıt'a/10	-	<i>Müstem'ilün</i> <i>Müstem'ilün</i> <i>Müstem'ilün</i> <i>Müstem'ilün</i>	Başlık: Memdûḫ-ı Müşârün-ileyhün Çuḫadarlarından Vâni Hâcî Muştâfanüdüdür

							Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Vani mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
5b	Bahtî	Hiç ferâmûş eylemek mümkün mi dâd itdüklerün Şad dil-i nâ-kâmı gördüm ber-murâd itdüklerün ‘Âlemi cüduñla mesrûrî’l-fu’âd itdüklerün Ġayrı bendeñden baña luţfuñ ziyâd itdüklerün Sen unutduñsa beni luţfuñla yâd itdüklerün Ben unutmam bu dil-i nâ-şadı şad itdüklerün	Bahtî-i bendeñ henüz itmekte taşhîh-i mizâc Nev-be-nev olmağda müstağnî-i kayd-ı ihtiyâc Şan toğuz kat kisvedür dūşında çarh-ı pür-revâc Devletünde buldı derd-i fâkaya mağz-ı ‘ilâc Sen unutduñsa beni luţfuñla yâd itdüklerün Ben unutmam bu dil-i nâ-şadı şad itdüklerün	Tercî-i Bend/5	-	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Bahtî Mehemmed Efendinün Mağam-ı Teşekkürde Tercî’-bendidür
5b	Mahlassız	Bir mükemmel güzide yıllık ile N’ola kılsam niyâza âğâze	Bilürem muğtezâ-yı meşrebünî Kerem ü luţfuña yok endâze	Kit‘ a/2	-	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Meñâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: -
6a	Vâşf	Çor mı görsem dil-i miñnet-zedede reng-i melâl Girse bir kerre dahı destüme câm-ı iğbâl	Günbegün velvele-i nâmı olup ‘âlem-gir Mihri iğbâline göstermeye Hağ rüy-ı zevâl	Kaşide/52	Ramazâ niyye	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Gâh Kâzî vü Gâh Vezîr Ağası vü Gâh Mütevellî Olup Vağt Vağt Rengden Renge Girerek Hağk Degül Kendüsü Dahı Kendünün Çankı Gürühdan Olduğnu Bilmeyen Erzurumî Vâşif Ağa veyâ Efendinün Hezâr Teklifât ile Nazm u İnşâd Eyledüğü Kaşide-i Ramazâniyyedür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Vâşif mahlaslı Erzurumlu bir şaire tesadüf edilememiştir.
7a	Neşâtî	Bihâmî’llâh ki şehr-i şavmuñ irdi rüz-i bâzârı Yine olduğ metâ‘-ı ‘afv u Ġufrânunñ ħarîdârı	O deñlü olmuşam perverde-i eltâf u ihsânunñ Şunûf-ı ni‘ metün tâ üstülñ‘âna oldı çak carî	Kaşide/22	Ramazâ niyye	<i>Meñâ‘ilün</i> <i>Meñâ‘ilün</i> <i>Meñâ‘ilün</i> <i>Meñâ‘ilün</i>	Başlık: Neşâtî Çelebinün Kaşide-i Ramazâniyyesidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Neşâtî mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
7b	Zihnî	Hoşâ leţâfet-i âb u hevâ-yı İstanbul Zihî mahâsin-i zevk ü şafâ-yı İstanbul	Vücûdi mesned-i devletde pâyidâr olsun İdüp hulûş ile celb-i rızâ-yı İstanbul	Kaşide/30	-	<i>Meñâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Meñâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Şeref-yâb-ı Ġizmet-i Şebt-i Kaşâyid Antâkiyyü’l-aşl ‘Abdu’llâh Zihnî Kullannunñ Kaşide-i Çâkerânesidür

8a	Zihni	Oldı mäh-i Ramazân cilve-nümâ-yı eyyâm Hâbbezâ vaqt-i nev-âyin-i şafâ-yı eyyâm	Zâtını mesned-i devletde cenâb-ı Bârî Kıla vâreste-i âşüb-i haţâ-yı eyyâm	Kaşide/39	Ramazâ niyye	<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Bu Dağı Vaşf-ı Veliyyü'n-ni' amide Ramazâniyye-i Kemterânemdir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
8b	Zihni	İrişdi gûş-ı dile nağme-i beşâret-i 'ıyd Pür itdi şeş-cihet-i dehri şıyt-ı nevbet-i 'ıyd	Haţâdan eyleye âsüde zâtuñı Mevlâ Zamân-i câhuñ ola nâm-gir-i şöhret-i 'ıyd	Kaşide/27	İydiyye	<i>Meîâ'îlün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Meîâ'îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Bu Dağı Rakıme-Nüvis-i Şenâ Kullarnuñ 'ıydiyyesidir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
9a	Zihni	Ey dest-gir-i ehl-i recâ şerm ü 'acız ile Maşşad-nüvis-i dergeh-i 'âlî-cenâbuñam	Zâtuñ mükedderât-ı cihândan emîn ola Her dem şenâ-güzâr-ı huzür u ğrıyâbuñam	Kıt' a/19	-	<i>Meî'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meîâ'îlün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Bu Dağı Manzûme-i Bendegânemdir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
9b	Ziver	Gel ey berid-i beşâret nüvid-i feruñ-fer Baña haşşakat-i ma'nide ol peyam-âver	'Adü-yı devleti olduĸça rü-be-hâk zevâl Efendüm ola seririnde Sedd-i İskender	Kaşide/35	-	<i>Meîâ'îlün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Meîâ'îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Ziver Aĸmed Efendinün Vaşf-ı Veliyyü'n-ni' amide Kaşide-i Zibendesidir
10a	Ziver	Ey ğurre-i nüh-kıbab-ı 'izzet Tâb-efgen-i fârem-i sa'âdet	Tehzib-i hulûş ile bulalar Müzdâd-ı kemâl-i yümn ü devlet	Kaşide/52	-	<i>Meî'ülü</i> <i>Meîâ'îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Bu Dağı Müşârü'n-ileyhün Sitâyış- ı Ğarrâsıdır
10b	Vâşif	O şeşsüvâr-ı fezâ-yı kemâl-i behcete var Derinde kıl kâdem-i intisâbuñı işbât	Ümid-i bâr-ġrî ile bir piyâde sür Vâşif Ne var bu naţ' da baĸışlar âdem âdeme at	Kıt' a/6	-	<i>Meîâ'îlün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Meîâ'îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Mârü'z-zıkr Erzurumî Vâşifün Edevât-ı Şatırançı Müstemil Kıt' asıdır Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Vâşif mahlaslı Erzurumlu bir şaire tesadüf edilememiştir.
11a	Vâni	Ricâl-i devletün ser-levha-i memdüh-ı zî-şâmı Re'îs-i muhterem kim nâzım-ı erkân-ı 'Osmâni	Ki turduĸça bu çarñ-ı lâciverd-i bi-sutün kâ'im Terâĸkide ola dâ'im 'ulüv-i himmet ü şanı	Kaşide/10	-	<i>Meîâ'îlün</i> <i>Meîâ'îlün</i> <i>Meîâ'îlün</i> <i>Meîâ'îlün</i>	Başlık: Çuĸadar-ı Veliyyü'n-ni' amiden Sâbıku'z-zıkr Vâni Kullarnuñ Kaşide-i Beççesidir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Vâni mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.

11a	Feyzu'llâh Dede	Lâ-cerem oldum o şeb h'âb-âlûd Maḥmil itmişdi beni bâr-ı reḳûd	Virdi taşdı' a cesâret baña bu Maḥz-ı tevfiḳ-i Ḥudâdur yâ-hû	Mesnevî/15	-	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Meşâyih-i Kirâmdan Feyzu'llâh Dedenün Ğaybiyyesidir
11b	Kâşif	Ey serâ'ir-şinâs-ı 'âlemyân V'ey murâd âşinâ-yı häciyân	İtdi Kâşif kuluñ niyâzuñ edâ Her emirde efendimün fermân	Ḳaşıde/14	Arıza	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ser-ḫalîfe-i Mektûbî Ḥazret-i Şadr-ı A'zamı Kâşif Meḫemmed Emîn Efendinün 'Arıza Manzumesidir
11b	Remyî	Revnaḳ-ârâ-yı sedâd 'aḳl-ı kül-i evvel fehâm ³⁹ Bemekiyyü'ḫ-tab' u dâñâ dâver-i 'âlî- maḳâm	Ḥaḳ Te'âlâye emânet eyledüm ben zâtını Luḫf-ı cûd âşârını me'mül ider Remyî müdâm	Ḳaşıde/11	-	<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Mektûbî Ḥazret-i A'zamı Ḥulefâsından Remyî 'Alî Efendinün Ḳaşıde-i Beçcesidir Biyografik kaynaklarda Remyî mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
11b	[Remyî]	Zamânun dâverâ eyyâm-ı behcet Vücuduñ mu'tedil terkib-i devlet	Unudup Remyî'yi yabana atma Ḳadîmi bendeñüzdür eyle himmet	Nazm/2	-	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu Biyografik kaynaklarda Remyî mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
12b	Muşib	Tâli'üm olsa felek olmasa böyle ḡaddâr Ḳâbil ol şūḫı der-âḡuş u gehî büse-kenâr	İde şad-âb-ter-i cüy-ı murâd-ı iḳbâl Sü-be-sü gül-çemen-i gülşen-i zâtın her bâr	Ḳaşıde/75	-	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Rümîli Ḳuzâtından Muşib Efendinün Ḳaşıdesidir
14a	Zihni	Cihâna virdi dem-i nev-bahâr pîrâye Döşendi ferş-i zümürüd basî-i ḡabrâya	Ḥasûdi girye-künân rüy-ı tâli' i şadân Riyâz-ı ḫâtın leb-rîz-i şevḳ-i bi-ḡâye	Ḳaşıde/35	Bahâriy ye	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Muḳayyedü'l-ḫurûf Bendelerinün Ḳaşıde-i Bahâriyyesidir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
14b	Ḥalef	Feyz-i bahâr ile yine irdi çemenzâra şafa Her berg-i sebz ü her giyâh bir defter-i şun' -ı Ḥudâ	Naḫl-i emel pür-bâr ola baḫt u sa'âdet yâr ola A' dâña teng ü târ ola bu sâḫa-i arz u semâ	Ḳaşıde/33	Bahâriy ye	<i>Müstef' ilün</i> <i>Müstef' ilün</i> <i>Müstef' ilün</i> <i>Müstef' ilün</i>	Başlık: Sâbîḳan İstanbul Barut-hânesi Nâzım Ḥalef Meḫemmed Efendinün Ḳaşıde-i Bahâriyyesidir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış ve İstanbul Baruthanesi nazırlığı yapmış Halef mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.

³⁹ Mısra vezne uymamaktadır.

15a	Feyzî	Ey dergah-i me'vâ-yı ehl-i kâim Hâk-i der-i sa'âdeti feyz-âver-i enâm	Rûz u şebûn cenâb-ı Hüdâ ide kadr u 'iyd Vefk-i murâd üzere olup vâşıl-ı merâm	Kaşide/19	Arıza	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Me'â'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Edimeli Elifî-zâde Feyzî'llâh Efendiniñ Hâk-pây-i Veliyyü'n-ni'amiye 'Arıza Manzûmesidür
15b	Mahlassız	Şehriyâr-ı Cem-şaşem Sultân Maĥmûduñ Hüdâ Bende-i dergâhi itmiş şevket-i şâhâneyi	Cevherin târiĥ olur tahîre maĥardan cevâz Himmet-i Sultân Maĥmûd yapıdı bu Topĥâneyi	Kıt'a/11	Târîĥ	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Li-muĥarririhi'l-fakîr
15b	Mahlassız	Hâzret-i Sultân Maĥmûd-ı kerâmet-pişenün Şevket ü 'ömrin füzün itsün Hüdâ-yı müste'ân	Topcı başı top atarsa söylerem târiĥini Eyledi ihyâ bu 'âlî-dergehi Maĥmûd Hân	Kıt'a/3	Târîĥ	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Târîĥ-i Diger
16b	'İffet	Zât-ı 'âlî-menkâbet Behcet Efendi kim odur Şimdi ser-tâ-ser gürûh-ı ĥ'âceĥanuñ serveri	Ya'n'istiĥsân idüp hep didiler târiĥini Yümm ile oldı yine Behcet Efendi defteri	Kıt'a/12	Târîĥ	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bi-'inâyeti'l-mülki'l-müte'âl Devletlü 'inâyetlü Efendimizün Def a-i Şaniyede Behcet-efzâ-yı Mesned-i Vâlâ-yı Defteri Olduĥlarında Tebrîk-i Câh-ı Hüdîvânelerin Mutazammın Müderrisîn-i Kirâmdan 'İffet Efendiniñ Târîĥ-i Maĥbû'idur
16b	Ĥasîb	Sultân-ı dârâ dergchün bulsun meziyet şevketi Memdûd ola ikbâl ile âfâka zıll-ı re'feti	Sâ'ir ricâl-i devleti oldı ĥarîn-i 'izzeti Bulsun devâm-ı satyeti Sultân Maĥmûd ĥazreti	Kaşide/12	Târîĥ	<i>Müstef'ilün</i> <i>Müstef'ilün</i> <i>Müstef'ilün</i> <i>Müstef'ilün</i>	Başlık: Mevâlî-i 'İzâmdan Sâbıkan Baĥdâd Ĥazîsi Bursevî Mü'min-zâde Ĥasîb Seyyid Aĥmed Efendiniñ Târîĥidür
17a	Zîver	Bir ĥonçe görse bu dil-i âşüfte zâr olur Mânend-i bülbül 'ışĥ ile derdi hezâr olur	Sen neş'e-riz-i câm-ı müdâm-ı meserret ol A'dâ a'şâra ĥ'âr u ĥarâb-ı ĥumâr olur	Kaşide/40	-	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Me'â'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Zîver Aĥmed Efendiniñ Vaşf-ı Veliyyü'n-ni'amide Kaşide-i Ĥarrâsidür
17b	Emîn	Tevfîĥ-i İzedî ki bir emre ĥarîn olur Me'mûlden ziyâde daĥı biĥterin olur	Allâh 'ömr ü devletün efzün idüp senün A'dâlaruñ hemişe melûl ü ĥazîn olur	Kaşide/42	-	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Me'â'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Merĥûm 'Âtıf Efendiniñ Mühürdân Meĥmed Emîn Efendiniñ Kaşide-i Bedî'asidür

19a	Vâşîf	İşitdünse haber vir şevke dâ'ir bir şaded lutf it Tiz elden gel bize ey kilk-i nev-ıtarh-ı behin-icâd	Bu târih ile var ol baır-i cüda böyle kıl tebşir Bu sahil mahrec oldu dâverâ şadra mübârek-bâd	Kit' a/19	Târih	<i>Meîâ'ilün</i> <i>Meîâ'ilün</i> <i>Meîâ'ilün</i> <i>Meîâ'ilün</i>	Başlık: 'İnâyetlü Efendimüz Şeref-bağs-ı Mesned-i Emânet ü Vekâlet-i Tersâne-i 'Âmire Olduklarında Vâşîf Efendinün Târihidür
19a	Necîb	Oldı emîn-i fülk-i nizâm-ı mücâhidîn (1163) Dâr-ı şmâ'a Behcet Efendiye sa'd ola (1163)	-	Kit' a/1	Târih	<i>Me' ulü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meîâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Kuzât-ı Mışriyyeden Hâlâ Bender-i Reşid Kâzîsı olan Eyyüde Sâkin Şuyolcu-zâde Necîb Efendinün Zâde-i Tab'-ı Selis ü Âzâdesi Olan Târihidür Bu şür, <i>Suyolcu-zâde Necîb Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
19b	Mâhir	Gülşen-i nazmuñ bir iki gönçesin koçduğ yine Olmasun bülbül gibi hâmüş erbâb-ı suhan	Tâ ki erbâb-ı suhan tebrik-i ehl-i câh ide Mesned-i iqbâlden dür eyleme yâ Rabb sen	Kit' a/18	Târih	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Kâtib-i Kethüdâ-yı Hazret-i Şadr-ı A'zam Hulefâsından Mâhir Efendinün Târihleridür
21b	Rûhî	Eylesün ma' müre-i iqbâl ü câhn pâyidar Baş Defterdâr Efendinün Hudâvend-i mecîd	Harf-i cevherdâr ile Rûhî didüm târihini Kıldı Defterdâr Efendi menzilin şimdî cedîd	Kit' a/20	Târih	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Şeyhü'l-islâm-ı sâbık Merhûm Hâyâtî-zâde Efendinün Mektûbçısı Müderrisin-i Kirâmdan Rûhî Efendinün Hâne Târihidür
21b	Nevres	Hâzret-i Sultân Maḥmûd-ı 'adâlet-perveri 'izz ü iqbâl ile te'yid ide Hallâk-ı ezel	Cilvegâh-ı dil-nişin beyt-i mu'allâ-yı güzîn Behcet-âbâd-ı behin dil-keş serây-ı bî-bedel	Kit' a/17	Târih	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Sâlifü'z-zıkr Mevâlî-i Kirâmdan Nevres 'Abdü'r-rezzâk Efendinün Hâne Târihidür <i>Nevres-i Kadîm Dîvânı</i> , s. 408.
22a	Zihni	Hâbbezâ bârgeh-i maşriḥ-ı mihr-i iqbâl Bâreka'llâh zihî mahfel-i 'izz ü devlet	Böyle resm eyledi Mânî-i hured târihin Hacle-i 'ıkd-ı sürür ola bu cây-ı Behcet	Kit' a/18	Târih	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Râkımü'l-huruf Kullarnuñ Hâne Târihidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir saire tesadüf edilememiştir.
22b	Sa'id	Esâs-ı rûkn-i devlet defteri-i şıkk-ı evvel kim Mebânî-i umûr-ı halkı teşyid anca mu'tâdi	Dü-desti ref'idüp da'vât-ı hayra söyleyem târih Ola ma'mûr u âbâdân sarây-ı Behcet-âbâd	Kit' a/15	Târih	<i>Meîâ'ilün</i> <i>Meîâ'ilün</i> <i>Meîâ'ilün</i> <i>Meîâ'ilün</i>	Başlık: Çavuş-zâde Sa'id Çelebinün Târihidür

22b	Bahî	Müjde-bād ey şehriyâr-i 'âlemün Bî-bedel rûkn-i rekin-i devleti	Zât-ı pāk ile Hüdâ hıfz eylesün Cây-ı yümn-ârâ-yı beyt-i Behceti	Kit' a/14	Târîh	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bahî Mehemmed Efendinin Tarihidir
23a	Ziver	Eyâ dîhim-dâr-i Husrev-i dâniş mübârek-bād Sa'âdetle nişîmen-gîr-i iqbâl ol be-'izz ü fer	Biri çıkdı didi bu mışra'ı harf-i mücevherle Zemîn-i dil-güşâ şeh-beyt-i maḥbû' u şafâ- âver	Kit' a/9	Târîh	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i>	Başlık: Ziver Ahmed Efendinin Tarihidir
23a	Vâsıf	Te'âlâ'llâh zihî tarḫ-ı feraḫ-zâd Ki yok mişlin cihânda itmiş icâd	Bu vâlâ-mesken-i devlet-serânün Revâ şânına dinse Behcet-âbâd	Kaşıde/24	Târîh	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Vâsıf Efendinin Tarihidir
23b	Râsih	Mu' allâ-menzilet kân-ı müriuvvet Dür-i deryâ-yı 'iffet zât-ı yek-tâ	Muşanna' tarḫ-ı vâlâ resm-i dil-keş Bu beyt-i Behcet-efzâ vü dil-ârâ	Kit' a/11	Târîh	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Hişâr Ağası Râsih Mehemmed Ağanın Tarihidir
23b	Muşîb	Te'âlâ'llâh zihî nâ-dîde tarḫ-ı beyt-i müsteşnâ K'anun ferrâş-ı dil-cûsî nesîm-i şubḫdur güyâ	Muşîbâ germ olup derhâl ḫab' umda didi târiḫ Zihî beyt-i muşanna' tarḫ-ı nev mecmû' a-i vâlâ	Kaşıde/25	Târîh	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i>	Başlık: Mesbûkû'l-eşer Muşîb Efendinin Tarihidir
26b	Münif	Cenâb-ı ḫazret-i mektûb-î hüner-pîrâ Ki ḫab' -ı pākine şad-âferin ü şad-ḫaḫsîn	Pesend idüp didi târiḫ için mübârek ola Bu nev-ḫadîka-i Behcet-fezâ bu kaşr-ı behin	Kit' a/7	Târîh	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nâdire-gü Merḫûm Münif Efendinin Bağçe-i Veliyyü'n-ni' amide Olan Kaşrın Tarihidir
26b	Rahmî	Hâbbezâ kaşr-ı feraḫ-baḫş u şeref bünyâd kim Tâ-be-ḫaşr-âbâd ide iqbâl ile Rabbü'l-mecîd	Hâḫ bu kim tevfiḫdür Rahmî bu târiḫ-i laḫîf Kaşr-ı Behcet sâḫa-i zibende me'vâ-yı sa' id	Kit' a/9	Târîh	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Sâbûkan Vak' a-nüvis-i Sefâret-i İran Kırmî Rahmî Efendinin Tarihidir <i>Qırmılı Rahmî Divânı</i> , s. 179. Bu şiir, <i>Divân</i> 'da 8 beyittir.
26b	Emîn	Te'âlâ'llâh 'aceb dil-cû maḫall-i bî-bedeldür bu Mişâl-i ḫârem-i minü mu' allâ vaz' -ı bünyâd	Zihî târiḫ-i nev-vâdî ki dūşdi yâda inşâdı Bu kaşr-ı Behcet-âbâdî mübârek eyleye Hâdî	Kit' a/9	Târîh	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i>	Başlık: Sâlifü'z-zıkr Mehemmed Emîn Efendinin Tarihidir ki Kaşr-ı Mezbûrın Kitâbelerinde Mesḫurdur
27a	Fennî	Olup tevfiḫe maḫzar yümn ile bir zât-ı vâlâ- şân Bu dil-keş ḫoş-nümâ serdâbî bünyâd eyledi zibâ	Bu nev-serdâb-âbâd oldı Behcetgâh-ı ra' nâda Neşât-âver laḫîf gencine-i zibendedür hâlâ	Kit' a/7	Târîh	<i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i> <i>Meḫâ'ilün</i>	Başlık: Kaşr-ı Mezbûrın Zîrinde Yapılan Serdâb için Fennî Efendinin Tarihidir Bu şiir, <i>Mustafa Fennî Divânı</i> 'nda bulunmamaktadır.

27a	Hākī Efendin ün Birāderi	معظرف مكتوب امر معصود الى الدفترين سرندی مسرد	محلّی زرابی النمارقا ورخه سما بهجته فی الحجل قصر محمد	Kit' a/12	Tārīḥ		Başlık: Hākī Efendinün Birāderinün ‘Arabī Tārīḥidür
28b	Haşmet	Vişäle bā‘ is olsa āh-ı āteş-zād kâbildür Fiğânı perde perde eylemek müzdād kâbildür Enin ü nâle her dem ey şeh-i bî-dād kâbildür Eger müstelzim-i ihsân ise feryād kâbildür Kerem mebzûl olursa ‘arz-ı isti‘dād kâbildür	Felâṭun-ı zamāndur re ‘y-i pâki olsa feyz-âver Hâbâb-ı bahrı fânûs-ı çerâğ-ı şu‘le-dâr eyler Niğîn-i zâtı faşş-ı şadra yâ Rabb vire zîb ü fer Görüp müşkil-pesendân-ı cihân tedbîr ü re ‘yin dir Bu hüsn-i ‘tab‘ ile cem‘iyyet-i ezdād kâbildür	Tahmîs/8	-	<i>Meṭâ‘ülün</i> <i>Meṭâ‘ülün</i> <i>Meṭâ‘ülün</i> <i>Meṭâ‘ülün</i>	Başlık: Müderrisîn-i Kirâmdan ‘Abbâs Efendi-zâde Haşmet Mehemmed Efendinün Müzeyyel Tahmîsidür <i>Haşmet Divânı</i> , s. 123. Divân‘da bu şiirin başlığı şöyledir: “ <i>Tahmîs-i Berây-ı Gazel-i Vecdi Merhûm</i> <i>ve Tezyîl-Şüde Der-vasf-</i> <i>ı Pâdişâh-ı Magfûr u Rahmet-Âlûd Cenâb-</i> <i>ı Hazret-i Sultân</i> <i>Mahmûd.</i> ”
29a	‘İşmet	Ey veliyyü’n-ni‘am-ı kavm-i şadâkat mu‘tād V‘ey kerem-pîşe melek-ḥaşlet ü ḥikmet inşād	Hâlûme rahm idenün ḥazret-i Haḫ dâreynde Zâtı ‘izz ü sa‘âdetle kıla dâ‘im şād	Kaşîde/21	-	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Şadr-ı Esbak İbrahim Paşa Merhûmün Ḥazîne Kâtibi Seyyid Ḥasan Efendinün Kaşîde-i Beççesidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış ‘İşmet mahlaslı bir saire tesadüf edilememiştir.
29b	Müselleml	Dâverâ dād-gerâ nî‘met-i qadr ü şereṫün Şehre bir ma‘ide-i Haḫ diyü te ‘bîd itdük	Ḳadre irdük seni gördük saña yüzler sürdük ‘İyd idüp şevb-i sürün daḫı tecdid itdük	Kit' a/5	-	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Defterdarlıḫdan Ba‘de‘l-‘azl Ḳazâ-i Nefy ü Tarda İbtilâ ile Evâḫir-i Ramazânda Edimeye Duḫûlümüzde ‘İyd- ı Şerîf Gicesi Gülşenî Şeyḫi Müselleml Aḫmed Efendinün Tezkire-i Laṫife ile Gönderdüğü Manzûme-i Dil-güşâdur <i>Aḫmed Müselleml Divânı</i> , s. 183.
29b	Zihni	Ol zât-ı keremdür ki ‘ulüvv-i himeminden Eyler feverân lücce-i ihsân kaleminden Dür itdi şenâ-kârını ḫâk-i kademinden Yanup yaḫılursa n’ola farṫ-ı eleminden	Vaşşâṫün iken dâ‘iye-i şıdk ile ḫâṫır Şüret-ger-i i‘câz idi aḫlâm u muḫâbir Şimdi n’ola berçide-i ‘acız olsa defâtir İtsün kime teblîğ suḫan Zihnî-i şâ‘ir	Tercî-i bend/5	-	<i>Meṭ‘ülü</i> <i>Meṭâ‘ülü</i> <i>Meṭâ‘ülü</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Edimeden Siroza Naḫl u Taḫvîlimüz İstanbuldan

		Düşmenlerimi daħı kemâl-i kereminden Dür itmeye Allâh veliyyü'n-ni' amından	Düşmenlerimi daħı kemâl-i kereminden Dür itmeye Allâh veliyyü'n-ni' amından				Bizüm Zihni Efendinün Gönderdügi Tercî-i bend-i Dil-pesenddür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
30a	Nevres	Ey zib-baħş-ı mesned-i divân serveri Zâtü müşahħaş oldu ki mahsüd-ı ğayrdur	Nevres hayâl iderdi bu hâli gelüp yiri Târîh için didi bel'encâmı hayrdur	Kıt' a/5	Târîh	<i>Me'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Me'â'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Sâbıkan Filibe Mollası Güzide-i Şu'arâ-yı 'Aşr u Yegâne-i Münşiyân-ı Dehr Fazîletli Nevres Abdü'r-rezzâk Efendinün Gönderdügi Mektüb-ı Belâgat Maşhûbuñ Hâmişinde Meşûr Olan Târîh- i Bî-bedeldür Bu şiir, <i>Nevres-i Kadîm Divânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
30a	Behcet	O mehûñ şanma hemân hüsni gelü-süz oldu Tâbiş-i sine-i şâfi de dil-efrüz oldu	Erba'ın niyyetine çille-i ğam çekmedeyüz Behcetâ meskenimüz şimdi ki Siroz oldu	Gazel/9	-	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Li-nâmıkihi Fakîr
30a	Mahlassız	Diriğâ miñnet-âbâd-ı cihânda Ebed râhât yüzini görmedüm ki	Gözümde kaldı mahbûblar cemâli Buçuk sâ'at şafâlar sürmedüm ki	Kıt' a/2	-	<i>Me'â'ilün</i> <i>Me'â'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: -
30b	Besim	Bâde-i 'ışka dil-i dil-şüdegân kûz oldu Mâye-dârân-ı maħabbet feraħ-endüz oldu Dil-berân içre melâhât ile mefrüz oldu O mehûñ şanma hemân hüsni gelü-süz oldu Tâbiş-i sine-i şâfi de dil-efrüz oldu	Hicr-i dil-berle Besimâveş elem çekmedeyüz Fürkat-i yâr u diyâr ile sitem çekmedeyüz Müşkülât fethine yâ hû diyü dem çekmedeyüz Erba'ın niyyetine çille-i ğam çekmedeyüz Behcetâ meskenimüz şimdi ki Siroz oldu	Tahmîs/9	-	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Gazel-i Bî-me'al-i 'Abd-i Fakîr Kırmı Besim 'Ömer Efendinün Eyledügi Tahmîsdür
31a	[Emîn]	Qavs-i ebrü-yı füsûnkân siych-toz oldu Nâvek-i ğamze-i ğammâzi ciger-düz oldu Tef ü tâb-ı ruġı hem-germî-i temmüz oldu O mehûñ şanma hemân hüsni gelü-süz oldu Tâbiş-i sine-i şâfi de dil-efrüz oldu	Şanma peymâne-i şiş-hâne-i Cem çekmedeyüz Sübha-i şad-girih-i hüzün ü nedem çekmedeyüz Tekye-i ğurbete düşmekle elem çekmedeyüz Erba'ın niyyetine çille-i ğam çekmedeyüz Behcetâ meskenimüz şimdi ki Siroz oldu	Tahmîs/9	-	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Mühürdâr Hacı Emîn Çelebinün Eyledügi Tahmîsdür

31b	Râ'if	<p>Qavs-i ebrûsına kim 'ıtr-ı fiten toz oldu Tîr-i müjgâmi kazâdan dahı pîrüz oldu Tal'at-ı pâki be-gâyet şeref-endüz oldu O mehûn şanma hemân hûsni gelü-süz oldu Tâbiş-i sîne-i şâfi de dil-efrüz oldu</p>	<p>Râ'ifâ biz ki bu vîrâne fenâ-tekyedeyüz Sübha-gerdân-ı nżâyuz bir alay gam- zedeyüz Her dem âyine-i zânüya nigâh itmedeyüz Erba'in niyyetine çille-i gam çekmedeyüz Behcetâ meskenimüz şimdi ki Siroz oldu</p>	Tahmîs/9	-	<p><i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i></p>	Başlık: Malatyalı Vezir İbrâhîm Paşa-zâde Râ'if İsmâ'îl Begün Eyledüğü Tahmîsdür
32a	Hâkim	<p>Şu'le-i 'ârız-ı cânân ki dil-efrüz oldu Berç-i şahbâ-yı maħabbetde hured-süz oldu</p>	<p>Giyeh-i zâtumu rif'atle idüp serv-i bülend Şâhsâr-ı emelüm nâmiye-endüz oldu</p>	Ėazel/13	-	<p><i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i></p>	Başlık: Dîvân-ı H'âcêgân-ı Hümâyûndan Hâkim Efendinün Müzeyyel Ėazel-i Hoş-âyendesidir
32b	'İşmet	<p>Felegün gerdişi nâ-dâna 'aceb rüz oldu Tâze dâğ ile rakîbe yine nev-rüz oldu Mihr-i ruhsârını seyr it ki cihân-süz oldu O mehûn şanma hemân hûsni gelü-süz oldu Tâbiş-i sîne-i şâfi de dil-efrüz oldu</p>	<p>Ėamz-ı hussâd ile biz seyr-i me'âl itmedeyüz Şûret-i hicr ile ümid-i vişâl itmedeyüz 'İşmetün çekdüğü evrâdi hayâl itmedeyüz Erba'in niyyetine çille-i gam çekmedeyüz Behcetâ meskenimüz şimdi ki Siroz oldu</p>	Tahmîs/9	-	<p><i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i></p>	Başlık: Şadr-ı Esbak Merhûm İbrâhîm Paşanın Hâzîne Kâtibi Seyyid Hâsan Efendinün Tahmîsidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış 'İşmet mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
33b	Nevres	<p>'Ale'ş-şabâh ki sultân-ı mihr-i şu'le-nişâr Çıqup enîke-i çarh-ı berîne itdi qarâr</p>	<p>Uyutmasun saña bed-ih'âh olanları râhat Serâyımuñ ola derbâni devlet-i bî-dâr</p>	Ėaşıde/60	-	<p><i>Me'fâ'ilün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Me'fâ'ilün</i> <i>Fe'îlün</i></p>	Başlık: Ėaşıde-i Nevres Efendi Berây-ı Tebrîk-i Câh-ı Vâlâ-yı Hâzret-i Defteri <i>Nevres-i Ėadîm Dîvânı</i> , s. 259. Bu şiir, Dîvân'da 69 beyittir. Ayrıca <i>Dîvân</i> 'da "Der-sitâyiş-i 'Alî Paşa" başlığını taşımaktadır ve mecmuadaki şekliyle farklılıklar mevcuttur.
34b	Kâşif	<p>Bir şeher ilbâs iderken pâdişâh-ı hâveri Müsta'idd-i pertevine hul'at-ı rûşen-teri</p>	<p>Mesned-i vâlâda âşâr-füzûn-ı devleti Şân u pertevle ola tûmâr-i dehrün zîveri</p>	Ėaşıde/16	Târîh	<p><i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i></p>	Başlık: Târîh-i Kâşif Berây-ı Manşıb-ı Refî Müşârü'n-ileyh
35a	Rahmî	<p>Mektûbî-i 'âlî-himem Bercis-i erbâb-ı qalem Küttâb-ı 'aşruñ lâ-cerem hâkkâ odur dâniş- veri</p>	<p>Târîhin it bî-irtiyâb menkût ile Rahmî hisâb İqbâl ile Behcet-nişâb oldu mağâm-ı defteri</p>	Ėıtt'a/5	Târîh	<p><i>Müstef'ilün</i> <i>Müstef'ilün</i> <i>Müstef'ilün</i> <i>Müstef'ilün</i></p>	Başlık: Târîh-i Rahmî Efendi Berây-ı Câh-ı Vâlâ-yı Müşârü'n-ileyh <i>Rahmî Dîvânı</i> , s. 198.
35a	Hâsib	<p>Cenâb-ı hâzret-i Sultân Maħmûd Şehen-şâh-ı mu'azzam mülket-ârâ</p>	<p>Ola tevfiğ-ı Bârî reh-nümâsı Enis-i bezmi ola 'avn-i Mevlâ</p>	Ėıtt'a/20	Târîh	<p><i>Me'fâ'ilün</i> <i>Me'fâ'ilün</i> <i>Fe'îlün</i></p>	Başlık: Târîh-i Hâsib Efendi

35b	Vâsîf	Müşerref eyledi bâ-‘ izz ü devlet şadr-ı aqlâmı Yine bir menba‘-ı cüy-ı ma‘ârif ma‘den-i himmet	Mücevher didi Vâsîf bendesi güş idicck târîh Mübârek kılsun Allâh buldı defterdârlık Behcet	Kıt‘ a/4	Târîh	<i>Meîâ‘ilün</i> <i>Meîâ‘ilün</i> <i>Meîâ‘ilün</i> <i>Meîâ‘ilün</i>	Başlık: Târîh-i Vâsîf
36a	[Hâkim]	نو جوان شد بخت و طالع کشت بروفق مرام راست شد از خر می این پیر چرخ چنبیری	آسمان جاهش شنید و تاج خود از سر کرمت حاکما تاریخ شد بهجت جناب و دفتری	Kıt‘ a/21	Târîh		Başlık:
36b	Müşellem	Zümre-i chl-i hulusuñ yine ed‘ iyesini Luţfına kıldı muķârın hele Rabbü’l-‘ izzet	Şıkk-ı evvel olup ol matla‘-ı vech-i ‘ izzet Buldı Behcet çemen-i cüd-ı kıyam-ı devlet	Kıt‘ a/23	Târîh	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Edimli Gülşenî Şeyhi Müsellem Efendiniñ Tebrîk-i Câh Târîhidür <i>Ahmed Müsellem Divânı</i> , s. 183.
37a	Nevres	Hânedân-ı feyz-i Behcet düdmân-ı mekremet Devletüñ ârâyiş-i divân-serây-ı şevketi	Halka-i tevhide gir ey chl-i imânum diyen Zib ü Behcet buldı bu bälâ-maķâm-ı Celveti	Kıt‘ a/21	Târîh	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Cenâb-ı Sütüde-zât Hazretleriniñ Üsküdarı Bandırmalı Şeyh Yüsf Celvetiniñ Tekkesini Ta‘mir Buyurduklarına Mevâlî-i Kirâmdan Nevres ‘ Abdü’r-rezâk Efendiniñ Târîhidür <i>Nevres-i Kadîm Divânı</i> , s. 406. Bu şiir, <i>Divân’</i> da 19 beyittir.
37b	Emîn	Gel gel ey sâķ-ı perî-ruhsâr Gel gel ey nür-ı çeşm-i ‘ âşık-ı zâr	Kıla Bânî mübârek ü mes‘ üd Oldı Behcet Efendi defterdâr	Kaşide/45	Târîh	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Meîâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Merhûm ‘ Âtîf Efendiniñ Mühürdân Mehemmed Emîn Efendiniñ Tebrîk-i Câh Târîhidür
38b	‘ Ârif	Minnet Allâha ki bu mevsim-i ferhunde- semîr İtdi her bir dile şad-güne meserret tebşîr	Düşmeniñ her kim ise eyleye Haķ zir ü zeber Tâ ki eflâk zeber sâķa-i ğabrâ ola zir	Kaşide/25	-	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Hasan Aĝa-zâde ‘ Ârif Süleymân Beg Efendiniñ Tebrîk-i Câh-ı Hazret-i Defterde Kaşide-i Güzidesidir <i>‘ Ârif Süleymân Divânı</i> , s. 130. Bu şiir, <i>Divân’</i> da 22 beyittir.
39a	Haşmet	Nâhün-ı tedbir olmaz kâr-ger her bâbda ‘ Uķdeler piçidedür ser-rişte-i esbâbda	Var ise feyz-i mürüvvet hazret-i Behcetdedür Cilve-gerdür luţfi dâ’im bu dil-i bî-tâbda	Gazel/6	-	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: ‘ Abbâs Efendi-zâde Haşmet Efendiniñ Zeyl-i ‘ Arz-ı Hâlde Gazel-i Mützeyyelidir Halebden Firistâde Haşmet Divânı, s. 218.

							Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da 5 beyittir.
39a	‘Ârif	Hâtem-menşe’ defter-i ‘iydiyyede zannım ⁴⁰ Nâ-dühte hürmân kabâ hiç be-düşem	Kesmem yine kâlâ-yı ümîdüm keremünden Zîrâ nice yıllık derîne hâlka-be-güşem	Kitâ’ a/2	-		Başlık: ‘Ârif-i Mezbûr <i>‘Arif Süleymân Dîvânı</i> , s. 385. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da “ <i>Berây-ı Mustafa Paşa</i> ” başlığını taşımaktadır.
39b	Haşmet	Keleşlenmiş meh-i ruhsârî gördük dîdeler rüşen Dilâ târ-ı siyeh envârî gördük dîdeler rüşen Meh-i evvel bahâr-âşârî gördük dîdeler rüşen Hâf-ı nevlî ruḥ-ı dil-dân gördük dîdeler rüşen Mişâl-i mihr-i zemîn-tân gördük dîdeler rüşen	Dil-i bîmâra dârü-yî nevâl ile ‘ilâc eyle Metâ’-ı kâsîd-i âmâlî maḥrûn-ı revâc eyle Şenâsiyla Hüdâyâ baş-ı keff-i ihtiyâc eyle Fürûḡ-ı midḥat-ı zâtıyla kecb-i ibtihâc eyle Yüzünde Behcet-i envârî gördük dîdeler rüşen	Tahmîs/9	-	<i>Meḥâ’ilün</i> <i>Meḥâ’ilün</i> <i>Meḥâ’ilün</i> <i>Meḥâ’ilün</i>	Başlık: Yine Haşmet Efendinin Hâlebden İrsâl İtdüğü ‘Arz-ı Hâl Zîmnında Tahmîs-i Nefîsidür ki Medḥ İle Müzeyyel Olunmuşdur <i>Haşmet Dîvânı</i> , s. 125. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da 7 benttir.
40a	Haşmet	Rû-nümâ olduḡda Şevvâlün meh-i rüşen-geri Çarḡ-ı ‘iydiyye taḡmıdî bir müzerkeş ḡançeri	Âfîtabâsâ ola pertev-fürûz-ı ma’delet Zâtı olsun neyyir-i mihr-i sa’âdet maşdarı	Kaşîde/46	Ydiyye	<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Mezkûr Haşmet Efendinin Kaşîde-i ‘Ydiyyesidir <i>Haşmet Dîvânı</i> , s. 60. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da 66 beyittir. Dîvân’da bu şiirin başlığı şöyledir: “Sadr-ı Azam Mustafâ Paşa Hazretlerinin Henüz Sadâret-i Uzmâyı Teşrifleri Esnâlarında Selefleri Düztaban Muhammed Paşa’dan Fi’l-cümle Şikâyeti Mutazammın Arz Olunan Kasîde-i İdiyyedir.”
41a	Haşib	Ḥamdülî’llâh yine keşti-i hilâl-i Ramazân Oldı sâhil-res-i deryâ-yı muḥîḡ-i ḡufrân	Dâ’î-i devlet-i iḡbâlî n’ola olsa Haşîb Ḳudsiyân oldı münâcâtuma hep âmin-ḡ’ân	Kaşîde/104	Ramazâ niyye	<i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Bağdâd Mollası Burusevî Mü’min-zâde Haşîb Seyyid Aḡmed Efendinin Kaşîde-i Ramazaniyesidir
43a	Zihnî	Ey büse-çin-i dâmen-i iḡsânun olduḡum Şîrin-meżâḡ-ı luḡf-ı firâvânun olduḡum	Devr-i felekde ben daḡı itsem müşâhede Bir daḡı vâşıl-ı keḡ ü dâmânun olduḡum	Kaşîde/20	-	<i>Meḡ’ülü</i> <i>Fâ’ilâtü</i>	Başlık: Devletlü Efendimiz Sirozda İken Taḡassür-ânim Ref Manzûme-i Bendegânemdir

⁴⁰ Mısra vezne uymamaktadır.

						<i>Meḫā'ülü</i> <i>Fā'ilün</i>	
43b	Zihni	Müjde ey dil yine hengâm-ı meserret geldi Tesliyet-bağş-ı dil ü dide-i hasret geldi	Diyeler güş iden erbâb-ı recâ teşrifin Mesned-i devlete hoş geldi sa'âdet geldi	Kaşide/44	Çudümi yye	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: 'İnâyetlü Efendimiz Sirozdan Yine Cänib-i Devlete 'Avdet-Nümâ-yı Teşrif Olduklarında Şükran-e-i Çudüm-ı Meserret Veliyyü'n- ni' amânelerini Mutazammın Kaşide-i Çâkerânemdir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
44b	Zihni	Ey matla'-ı dīvân-ı şeref-nâme-i Behcet V'ey fihris-i ser-levha-i dibâce-i cevdet	Şahbâ-yı gamın mest ide tâ ehl-i mezzâkı Zâtuñ ola ser-meclis-i iqbâlde bâkî	Kaşide/30	-	<i>Meḫ'ülü</i> <i>Meḫā'ülü</i> <i>Meḫā'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Yem-i Zeḫḫâr-ı Medâyiḫ-i Dâverânelerinden Bir Kaḫre-i Kemine ile Sîrâb-sâz-ı Riyâz-ı Huşk-ḫabî'at Olmak Dâ'iyesiyle Bu Güne Nâvdân-ı Hâme-i Çâkerânemden İsale-i Sülâfe-i Ḥayâl Kılınmışdur Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
45b	Mahlassız	Ḥamdü-li'llâh Meḫemmed 'Alî Paşa-yı benâm Mışrdan yine Sitânbûla selâmet geldi	Meh gibi devr iderek kaḫ' -ı merâtib itsün Bu du'â ḫâḫra ḫaḫḫâ bi-kerâmet geldi	Kit' a/3	-	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: -
46a	Rif at	Çin şehër peyk-i şabâ ile beşâret geldi Yüzi güldi çemenistâna şeḫâret geldi	Zâtu mevcüd-ı d'ân-hâne-i iqbâl olsun Bu du'â ḫâḫra güyâ ki kerâmet geldi	Kaşide/22	Çudümi yye	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Cizye Başbâkî Kulu Sâbık Mühürdâr Muştafâ Ağa-zâde Rif at Süleymân Ağanuñ Tehniyet-i Çudüm-I Ḥâtemânelerini Müştetil Manzûmesidir Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Rif at mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.

46b	Vâsîf	Vâsîfâ müjde suhan-senc-i ma'ârif-kâra Dem-i hemgâm-ı şafâ vaqt-i meserret geldi	Düşdi bu mışra'-ı pâk ile didüm târihin [...] bu devlete iqbâl ile Behcet geldi	Kıt' a/7	Çudümi yye	<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Vâsîf Ahmed Efendinin Tehniyet-i Çudüm-ı Meymenetlerimiz Müstemil Târihidür
46b	Hâfîz	Eyâ zât-ı şeref-pirâ-yı 'âlî-şân hoş geldün Veyâ etvârî memdüh-ı şehen-şâhân hoş geldün	Bu Hâfîz bendeñi defterden ilhrâc itme sulţanum Öpüp dir dâmenün ey hâtem-i devrân hoş geldün	Gazel/9	Çudümi yye	<i>Meñâ'îlün</i> <i>Meñâ'îlün</i> <i>Meñâ'îlün</i> <i>Meñâ'îlün</i>	Başlık: Bu Dağı Efendimizün Tehniyet-i Çudümlarını Müstemil Çend Beyitdür
47a	[Hasîb]	Her meslegün ahyârını her manşıbuñ ebrârını Sâbıqda defterdarını a' nî cenâb-ı Behcetî	Yâ Rabb be-şâh-ı enbiyâ yâ Rabb be-câh-ı aşfiyâ Vir hüsni-ı tevfiķuñ aña meşķur ola her hizmeti	Kıt' a/5	Târih	<i>Müstef'îlün</i> <i>Müstef'îlün</i> <i>Müstef'îlün</i> <i>Müstef'îlün</i>	Başlık: -
47a	Bahtî	Bâreka'llâh ey cihân haķanınıñ Nâzım-ı her emri ber-vefķ-i sedîd	Oldı tâ levha ķalem yazsun yine Vech-i pâk-i defterî Behcet bedîd	Kıt' a/15	Târih	<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Müderrisin-i Kirâmdan Bahtî Meħmed Efendinin Târihidür
47a	Sa'îd	Müsteşâr-ı salţanat Behcet Efendi kim anuñ Kilkin vâ-bestedür emr-i hâzâ 'in perveri	Haķ ta' bîr üzre târihin Sa' idâ söyledüm Şâhibi oldı yine mesned güzîn-i defterî	Kıt' a/9	Târih	<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Mâliye İkinci Hâlifesi Çavuş-zâde Efendinin Oğı Târih H'âcesi Sa' id Efendinin Târihidür
47b	[Rüstem]	Revnaķ-fürüz menķabe-i dest-i defterî Behcet Efendi tâli' -i sa' d-intimâ ile	Târihe cür'et itdi bir eksikli bendesi Behcet-fezâ-yı şadr-ı 'uluvv ol şafâ ile	Kıt' a/4	Târih	<i>Meñ'ülî</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meñâ'îlün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Re'îs-i Sâbıķ Merħum Muştafâ Efendinin Dâmâdı Sâbıķan Baş Muķâta'acı Rüstem Ahmed Efendinin Târihidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Rüstem mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
47b	Zihni	'Umdetü'd-devlete meşķarü'l-küremâ Feylesof-ı gürüh-i ehl-i hüner	Her ki pürsîd Zihniyâ târih Güfemeş hâll-i Behcetü'd-defter	Kıt' a/11	Târih	<i>Fe'îlâtün</i> <i>Meñâ'îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Râķmü'l-huruf Bende-i Kemineleminün Küstâhâne Târih-i Çğkerânesidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Zihni mahlaslı Antakyalı bir şaire tesadüf edilememiştir.

47b	Vâşîf	Bir kerîmü'ş-şiyemün zıkr-ı cemîliyle bu şeb Bezmimüz Baykara bezmine olmuşdı bedel	İ' timâd it didi yok şübhe sözümde el-ân Behcet'in buldı yine mesned-i şıkk-ı evvel	Kit' a/19	Târîh	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Vâşîf Ahmed Efendinin Târîhidür
48a	[Vâşîf]	Var iken sen gibi velî ni' mem Bu ' aşırda benüm kerem-kânım	Beni kıl kethüdâsına muhtâc Eyleme bi'z-zarûri sultânım	Kit' a/2	Arîza	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Meñâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Zey-i Târîhde ' Arîza Manzûmesidir
48a	Vâşîf	Me'mûl olur ki sâ'ir olan bendegân gibi Ey ' ârif-i huceste-nihâd [u] suhan-şinâs	Hâyâyât-ı luftuñ cylesün ' iydiyye dühte Vâşîf kuluña dañı birer kat cedîd libâs	Kit' a/2	-	<i>Meñâ' ülü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Meñâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Tekrâr ' İydiyye Niyâzıyla Kit' a-i Renginidür
48a	Râsih	Hâzret-i sultân Mañmûd Hân yek-tâ-yı zamân Dergehinde cümle şâhân-ı cihân fermân-beri	Güş idüp menkütü Râsih bi'-bedel târih didüm Yümm ile oldı yine Behcet Efendi defterî	Kit' a/5	Târîh	<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Hişâr Ağası Râsih Meñemmed Ağanun Târîhidür
48a	Halef	Pâdişâh-ı bahr u ber sultân-ı Mañmûdü'l- hüşâl İtse lâyıkdur derinde bendesi İskenderî	Düşdi bâ-tevfîk harf-i cevheri târih aña Yümm ile Behcet Efendi oldı yine defterî	Kit' a/8	Târîh	<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: İstanbul Barut-hânesi Nâzin Halef Meñemmed Efendinin Târîhidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış ve İstanbul Baruthanesi nazırlığı yapmış Halef mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
48a	Hâkî Efendi Birâderi	قر عين الدهر دورا ثانيا بان عن غيب لنا لطف خفي	فی دعایی قلت تاریخاله بهجته دام جواد دفترى	Kit' a/9	Târîh		Başlık: Hâkî Efendi Birâderinin Târîh-i ' Arabîsidür
48b	Mahlassız	تبسم ثغر الروض عن باع الزهر فابدى عبير أطيبا فابح النشر	وقد قلت فى هنرا الامين مورخا محمد طال العز منشرح الصدر	Kaşîde/23	Târîh		Başlık: Zümre-i Ehl-i Kemâlden Bir Zâtuñ Kaşîde-i Târîh-nümün-ı ' Arabîyyesidir
48b	Fazlî	Hâmdü'lillâh irdi ikbâl-i cemâl-i ibtihâc Behcet ü nûr u sürür-ı bi-hemâl-i ibtihâc	Câh u ' izz ola aña bir vech-i iclâl ü nemâ Geldi defterdâr efendiye kemâl-i ibtihâc	Kaşîde/10	Târîh	<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i>	Başlık: Fazlî Nâm Şâ' irün Târîh-i Ğarrâsidür

						<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	
49a	Meşreb	Habbezâ ey ser-nüvişt-i defter-i erbâb-ı câh ‘İzz ü şân ola dem-â-dem zât-ı pāküñe mümäs	Çün mücevherdür bahâ ile didüm târihîni Yümn ile Behcet Efendi oldu defterdâr-ı näs	Kitâ' a/7	Târih	<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Müderisinden ‘İlmî Efendi Yegeni Hâlâ Kâsım Paşa Nâ’ibi Meşreb ‘Alî Efendinin Târihidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Meşreb mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
49a	Feyzî	Bu mâh-ı rûze ber-dil-h’âh sulţânüm mübârek-bâd Muvaffaq eyledi Allâh sulţânüm mübârek- bâd	Efendüm şevk-i rûze ile Feyzî didi târihîñün Saña ‘izzetle geldi mâh sulţânüm mübârek- bâd	Kitâ' a/4	Târih	<i>Meîâ’ ilün</i> <i>Meîâ’ ilün</i> <i>Meîâ’ ilün</i> <i>Meîâ’ ilün</i>	Başlık: Kuzâtdan Edimeli Elifî-zâde Feyzu’llah Efendinin Târihidür
49a	Nizâmî	Didüm kim oldu defterdâr efendi ‘izz ü rif’ atle Saña müjde kemâl erbâbınıñ tâc-ı seri oldu	Gelüp bir bir didiler cevherî tebrüküne târih Yine nâsa güzel Behcet Efendi defteri oldu	Kitâ' a/19	Târih	<i>Meîâ’ ilün</i> <i>Meîâ’ ilün</i> <i>Meîâ’ ilün</i> <i>Meîâ’ ilün</i>	Başlık: Ruhâvîyyü’l-âşl Seyyid Şeyh Nizâmî Mehemmed Efendinin Târih-i Mülhemânesidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış Nizâmî mahlaslı Urfalı bir şaire tesadüf edilememiştir.
49b	Vehbî	Heme erķâm-ı semâya gice itdüm im’ân Cümle esbâb-ı şafâdan bir ‘âlâmet oldu	Dest-gir olsun o maķşüd ki hayı u hâdî Ki dile bâtınen ilhâm u reşâdet oldu	Kitâ' a/30	Târih	<i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilün</i>	Başlık: Kuzâtdan Vehbî Nâm Bir Zâtuñ Târihidür ki Her Mışra’ı Birer Târih-i Tâmdu
50a	Vehbî	Baķma noķşânına ‘afv eyle benüm sulţânüm Göricek ruķ’ a-i pür-mağlaṭa-i bü’l-‘acebi	Var ümid ‘afv idesin cür’etini Vehbinünñ Göricek müymü kâfir’vü rüyın vehbî	Kitâ' a/8	Anıza	<i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilün</i>	Başlık: Zeyl-i Târihde ‘Anıza Manzumesidür
50a	Mâhir	Behcet-i gencine-i mülk-i cihân Eyledi teşrif şıķķ-ı evveli	Zîb-i kân-ı dâd u ‘izz ü câh ile Oldı behcet-yâb şıķķ-ı evveli	Kitâ' a/9	Târih	<i>Fā’ ilātün</i> <i>Fā’ ilātün</i> <i>Fā’ ilün</i>	Başlık: Kâtib-i Keṫhüdâ-yı Şadr-ı ‘Alî Hulefâsından Mâhir Efendinin Târihidür
50a	[Mâhir]	Zamâna câmi’-i luṫ u himem efendimdür Cihânda var mıdu ol cüd-ı ittişâf gibi	‘Aceb mi kaṫr-i emel cilve-güster olur ise Daḫîl-i dâmenine ehl-i i’ tikâf gibi	Kitâ' a/2	-	<i>Meîâ’ ilün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Meîâ’ ilün</i> <i>Fe’ ilün</i>	Başlık: Zeyl-i Târihde Kitâ’ asıdu

50b	Hasib	Ehl-i keyfiin gâlibâ yokdur şafâ-yı rûzesi ‘Iyd-ı ekbermiş tûtalum müntehâ-yı rûzesi	Devlet ü ikbâli rûz-efzûn ola yâ Rab müdâm Günü rûşen eylesün nûr-ı liķâ-yı rûzesi	Kaşide/20	Ramazâ niyye	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Sâbıķan Bağdad Kâzısı Burusevî Mü‘min-zâde Hasib Seyyid Aħmed Efendinün Ramazâniyyesidür
51a	Halef	Gülşen-i hüsn ü leţâfet içre ey nev-reste gül İtme çin-i cebheden ‘uşşâķuñı dem-beste gül	Vefķ-i dil-ķâh üzre ‘ömr ü câhın efzûn ide Haķ Gülşen-i ‘âlemde cem‘ olduķça deste deste gül	Gazel/12	-	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Mümâ-ileyh Halef Meħemmed Efendinün Müzeyyel Gazelidür Biyografik kaynaklarda 18. yüzyılda yaşamış ve İstanbul Baruthanesi nazırlıķı yapmış Halef mahlaslı bir şaire tesadüf edilememiştir.
51a	Emin	Müzeyyen oldı çemen geldi nev-bahâr gibi Kim oldı dilde sükün mevc-i bi-ķarâr gibi	Kemâl-i devlet-i sermedle ‘ıyş-ı erģad ile Esâs-ı baħtı ola çarķ-ı üstivâr gibi	Kaşide/47	Bahâriy ye	<i>MeĤâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>MeĤâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Merħûm ‘Âtıf Efendinün Mühürdân Meħemmed Emin Çelebinün Bahâriyye Kaşidesidür
51b	Ziver	Ol müşşid-i hânķâh-ı mi‘ râc Aşķâba virürdi kisve vü tâc	Bed-ķâhı ola hemişe pâ-mâl Kılduķça âna tevecçüh iķbâl	Kaşide/49	Bahâriy ye	<i>MeĤâ‘ilün</i> <i>MeĤâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Ziver Aħmed Efendinün Bahâriyyesidür
52a	Mâhir	Esen bād-ı bahâr-ı dil-güşâdur Yine bülbül neĝam-riz-i şabâdur	Maşûn itsün riyâz-ı ‘izz ü câhuñ O kim dârende-i çetr-i semâdur	Kaşide/48	-	<i>MeĤâ‘ilün</i> <i>MeĤâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Kâtib-i Keķhüdâ-yı Şadr-ı ‘Âlî Hulefâsından Mâhir Çelebinün Kaşidesidür